

به نام هستی بخش یاری رسان

مجموعه حاضر جهت استفاده هنرآموزان محترم و مدرس حسابدر عمومی تکمیلی آماده گردیده است. لذا از استفاده کنندگان ارجمند و عالی قدر تقاضا می شود در صورت برخورد با اشکالات تائیدی و یا هر گونه اشکال در حل مسایل به یکی از طرق زیر باطلاع اینجانب برسانند تا اشکالات موجود برطرف شود.

1- ارسال به ایمیل zirmanloo@gmail.com یا Ali-zirmanloo@mailiran.ir

2- ارایه نظر در وبلاگ گروه آموزشی حسابداری استان آذربایجانغربی Acc-wa.blog.ir

منتظر نظرات سازنده شما عزیزان و همکاران ارجمند رشته حسابداری

و ارادتمند همیشگی محمدزاده

1- معمولاً حساب های دریافتی به چه نحوی طبقه بندی می شوند؟

الف) حساب های دریافتی، مطالبات شرکت و سایر مطالبات.

ب) حساب های دریافتی، اسناد دریافتی و مطالبات از کارکنان.

ج) حساب های دریافتی و مطالبات عمومی.

د) حساب های دریافتی، اسناد دریافتی و سایر مطالبات

2- شرکت مولوی در تاریخ 15 شهریور کالایی به ارزش 100 میلیون ریال را با شرط (2/30،10/ن) به شرکت چالاکی فروخت. در تاریخ 20 شهریور، شرکت چالاکی 30 میلیون ریال از این کالاها را مرجوع کرد (در تاریخ 24 شهریور، شرکت چالاکی بدهی خود را به شرکت مولوی پرداخت کرد) مبلغ این پرداخت چند میلیون ریال بوده است؟

الف) 70
ب) 68
ج) 68/6
د) هیچ یک از این موارد

فروش خالص $100,000,000 - 30,000,000 = 70,000,000$
تخفیف $70,000,000 \times 2\% = 1,400,000$
خالص دریافتی $70,000,000 - 1,400,000 = 68,600,000$

3- کدام یک از رویکردهای زیر برای مطالبات مشکوک الوصول به بهترین نحو روش ترازنامه ای را نشان می دهد؟

الف) مبنای درصدی از حساب های دریافتی
ب) روش حذف مستقیم

ج) مبنای درصدی از فروش
د) هر دو مورد الف و ب

4 - حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول شرکت حقانی پیش از تعدیلات، مانده 50 میلیون ریال بستانکار را نشان می دهد (بر مبنای بررسی مطالبات و جدول سنی حساب های دریافتی، آقای حقانی پیش بینی می کند که 600 میلیون ریال مطالبات غیر قابل وصول است. هزینه مطالبات مشکوک الوصول این دوره چند میلیون ریال است؟

الف) 50
ب) 550
ج) 600
د) 650

حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول		مبلغ تعدیل $600 - 50 = 550$
مانده	50,000,000	مانده بستانکار ذخیره در رویکردهای ترازنامه ای از برآورد طبق روش کسر می گردد تا مبلغ قابل ثبت در ثبت تعدیلی بدست آید.
تعدیل	550,000,000	
برآورد	600,000,000	

5 - اگر در سؤال قبل، ذخیره مطالبات مشکوک الوصول، 50 میلیون ریال بدهکار باشد، هزینه مطالبات مشکوک الوصول این دوره چند میلیون ریال است؟

الف) 50
ب) 550
ج) 600
د) 650

حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول		مبلغ تعدیل $600 + 50 = 650$
تعدیل	650,000,000	مانده بدهکار ذخیره در رویکردهای ترازنامه ای به میزان برآورد طبق روش اضافه می گردد تا مبلغ قابل ثبت در ثبت تعدیلی بدست آید.
مانده	50,000,000	
برآورد	600,000,000	

پاسخ نامه عملی حسابداری تکمیلی کار دانش 1391 – محمدزاده

6- فروش خالص ماه 8 میلیارد ریال است و پیش بینی می شود 1/5% فروش خالص وصول نشود. شرکت از مبنای درصدی از فروش برای تخمین مطالبات مشکوک الوصول استفاده می کند. اگر ذخیره مطالبات مشکوک الوصول پیش از تعدیلات، 150 میلیون ریال مانده بستانکار داشته باشد، مانده این حساب پس از تعدیلات چند میلیون ریال است؟

الف) 310 ب) 270 ج) 230 د) 150

حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول		$8,000,000,000 \times 1/5\% = 120,000,000$
مانده	150	مانده پس از تعدیل $120 + 150 = 270$
برآورد سال جاری	120	مانده بستانکار ذخیره در رویکرد سود و زبانی به میزان برآورد طبق روش اضافه می گردد تا مانده ذخیره پس از ثبت تعدیلی بدست آید.
مانده ذخیره پس از تعدیل	270	

7- فروش خالص ماه 7/5 میلیارد ریال است و پیش بینی می شود 3% فروش خالص وصول نشود. شرکت از مبنای درصدی از فروش برای تخمین مطالبات مشکوک الوصول استفاده می کند. اگر ذخیره مطالبات مشکوک الوصول در ابتدای سال، 180 میلیون ریال مانده بستانکار داشته باشد و طی سال 300 میلیون ریال از مطالبات سوخت شده و از حساب ها حذف شده باشد، مانده حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول پس از تعدیلات چند میلیون ریال است؟

الف) 100/5 ب) 105 ج) 225 د) 405

حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول		برآورد $7,500,000,000 \times 3 = 225,000,000$
مانده	180,000,000	مبلغ تعدیل $225 - 120 = 105$
برآورد	225,000,000	مانده ذخیره در رویکرد سود و زبانی تأثیری در میزان ذخیره ندارد. فقط در صورت تعیین مانده از میزان برآورد طبق روش کسر می گردد تا مبلغ قابل نمایش در ترازنامه بدست آید.
مانده ذخیره قبل از تعدیل	120,000,000	
مانده ذخیره پس از تعدیل	105,000,000	

8- کدام یک از عبارات زیر در خصوص اسناد بدهی نادرست است؟

الف) شخص متعهد به پرداخت، صادر کننده نامیده می شود.

ب) شخصی که پرداخت به او صورت می گیرد، دریافت کننده نامیده می شود.

ج) سند بدهی جزء اوراق بهادار محسوب نمی شود.

د) معمولاً سند بدهی از مشتریان پرریسک دریافت می شود.

9- حساب ها و اسناد دریافتی تجاری در بخش دارایی های جاری ترازنامه و به مبلغ گزارش می شوند.

الف) خالص ارزش بازیافتی نقدی

ب) خالص ارزش دفتری

ج) اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش

د) ارزش اسمی

سؤالات

1- تفاوت بین حساب های دریافتی تجاری و اسناد دریافتی تجاری چیست؟

مهمترین تفاوت مربوط به وجود یک پشتوانه در وجود یک سند بدهی رسمی (چک یا سفته) در اسناد دریافتی تجاری می باشد. ریسک اسناد دریافتی از حسابهای دریافتی کمتر است. از اسناد دریافتی در مبادلات با سر رسید طولانی تر استفاده می شود.

2- انواع متداول مطالبات کدام است؟

حسابهای دریافتی تجاری 30 تا 60 روز اسناد دریافتی تجاری 60-90 روز و بیشتر

سایر مطالبات در برگیرنده مطالبات غیر تجاری است سود تضمین شده دریافتی وام های اعطا شده به کارکنان مساعده کارکنان

3- هر یک از عوامل زیر چگونه بر طبقه بندی مطالبات در ترازنامه تأثیر می گذارد:

الف) شکل طلب، ب) منع طلب و ج) دوره زمانی سر رسید یا وصول طلب.

شکل طلب :

به وجود یا عدم وجود سند بدهی در پشتوانه مطالبات اشاره دارد. در ازای آنها یک سند دریافت شده است به عنوان اسناد دریافتی در غیر این صورت تحت عنوان حسابهای دریافتی طبقه بندی می شوند.

منع طلب

به ماهیت معامله ایجاد کننده مطالبات باز می گردد. به این ترتیب که مطالبات ناشی از فعالیت اصلی شرکت را مطالبات تجاری و مطالباتی که بابت معاملاتی غیر از این است تحت عنوان سایر مطالبات طبقه بندی می شوند.

دوره زمانی :

این مورد باعث می شود مطالبات به دو گروه کوتاه مدت و بلندمدت طبقه بندی شوند.

4- روش حذف مستقیم مطالبات سوخت شده از کدام یک از اصول حسابداری تخطی می کند؟ توضیح دهید.

عدم شناسایی هزینه مطالبات سوخت شده در دوره وقوع باعث تخطی از اصل تطابق می شود

شناسایی حسابهای دریافتی به مبلغی بیش از خالص ارزش آن باعث تخطی از اصول افشا و میثاق محافظه کاری یا احتیاط می گردد.

5- ویژگی های اساسی روش ذخیره گیری برای مطالبات مشکوک الوصول چیست؟

تطابق هزینه برآورد شده مطالبات مشکوک الوصول با درآمد دوره فروش

6- دو مبنای متفاوت برآورد مطالبات مشکوک الوصول کدام است؟ به صورت مختصر آن ها را توضیح دهید.

7- مانده حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول شرکت ارج، 3,500,000 ریال بستانکار است. هزینه برآوردی مطالبات مشکوک

الوصول بر مبنای درصدی از فروش، 4,100,000 ریال است. هم چنین، کل مطالبات مشکوک الوصول بر مبنای درصدی از حساب های دریافتی، 5,800,000 ریال است. بر مبنای هر یک از حالات فوق، آرتیکل تعدیلی را ارائه کنید.

حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول		2,300,000	هزینه م.م.و
مانده 3,500,000		2,300,000	ذخیره م.م.و
برآورد سودوزیانی 2,300,000			محاسبه و ثبت برآورد و تعدیل ذخیره م.م.و در رویکرد ترازنامه
برآورد 5,800,000			ای بر مبنای درصدی از حسابهای دریافتی
حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول		4,100,000	هزینه م.م.و
مانده 3,500,000		4,100,000	ذخیره م.م.و
برآورد سودوزیانی 4,100,000			محاسبه و ثبت برآورد ذخیره م.م.و در رویکرد سود و زیانی بر
برآورد 7,600,000			مبنای درصدی از فروش

8- مطالبات سوخت شده در روش حذف مستقیم چگونه به حساب گرفته می شوند؟ معایب این روش چیست؟

9- اسناد تجاری (اسناد بدهی) رایج در ایران را نام برده و دو مورد آن را تعریف کنید.

تمرین ها

ت 1-2 در زیر برخی معاملات منتخب شرکت طاهری ارائه شده است. این شرکت کالاهای خود را به صورت عمده و خرده فروشی توزیع می کند.

1 آذر فروش کالا به صورت نسیه به شرکت خادمی به مبلغ 30,000,000 ریال با شرط (10/2، ن/30)

3 شرکت خادمی 500,000 ریال از کالای خریداری شده را مرجوع کرده است.

حساب دریافتی از شرکت خادمی وصول شد.

حساب دریافتی از شرکت خادمی وصول شد.

9 حساب دریافتی از شرکت خادمی وصول شد.

15 فروش 400,000 ریال کالا به صورت خرده فروشی به صورت نسیه.

31 اعمال 1/5 درصد سود تضمین شده بابت کالای خرده فروشی شده به حساب مشتریان.

خواسته: رویدادهای مالی فوق را در دفتر روزنامه شرکت طاهری ثبت کنید.

ت 1-2 دفتر روزنامه

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ	
			روز	ماه
30,000,000	30,000,000	حسابهای دریافتی فروش کالا فروش نسیه به شرکت خادمی با شرط (10/2-ن/30)	1	9
500,000	500,000	برگشت از فروش و تخفیفات حسابهای دریافتی برگشت کالای خریداری شده از شرکت خادمی	3	9
29,500,000	28,910,000 590,000	موجودی نقد $30,000,000 - 500,000 = 29,500,000$ تخفیفات نقدی فروش $29,500,000 \times 2\% = 590,000$ حسابهای دریافتی وصول حسابهای دریافتی از شرکت خادمی $29,500,000 - 590,000 = 28,910,000$	9	9
400,000	400,000	حسابهای دریافتی فروش کالا فروش نسیه کالا	15	
6,000	6,000	سود تضمین شده دریافتی / سایر حسابهای دریافتی درآمد سود تضمین شده ثبت سود تضمین شده $400,000 \times 1.5\% = 6,000$	30	

ت 2-2 در فروردین، شرکت رضوی 9,000,000 ریال کالا را با شرایط (10/2، ن-30) به شرکت خسروی فروخت. در تاریخ 16 فروردین شرکت خسروی بدهی خود را پرداخت کرد.

خواسته

آرتیکل های مربوط به فروش کالا به شرکت خسروی و وصول مطالبات را در دفتر روزنامه شرکت رضوی ثبت کنید.

ت 2-2 دفتر روزنامه رضوی

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ	
			روز	ماه
9,000,000	9,000,000	حسابهای دریافتی فروش کالا فروش نسیه با شرط (10/2-ن-30)	6	1
9,000,000	8,820,000 180,000	موجودی نقد تخفیفات نقدی فروش حسابهای دریافتی دریافت بدهی از شرکت خسروی $9,000,000 \times 2\% = 180,000$ $9,000,000 - 180,000 = 8,820,000$	16	1
دفتر روزنامه خسروی				
9,000,000	9,000,000	خرید کالا حسابهای پرداختی خرید نسیه کالا با شرط (10/2-ن-30)	6	1
8,820,000 180,000	9,000,000	حسابهای پرداختی موجودی نقد تخفیفات نقدی خرید پرداخت بدهی به شرکت رضوی	16	1

ت 3-2 حساب های دفتر کل شرکت حیدری در پایان سال جاری، حساب های دریافتی را به مبلغ 120,000,000 ریال، فروش 480,000,000 ریال و برگشت و از فروش و تخفیفات را 30,000,000 ریال نشان می دهد.

خواسته ها:

الف) اگر شرکت حیدری از فروش حذف مستقیم برای مطالبات سوخت شده استفاده کند، با فرض این که 1,400,000 ریال از مطالبات این شرکت سوخت شده است، آرتیکل مربوط به آن را در دفاتر وارد کنید.

ب) اگر حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول 2,100,000 ریال مانده بستانکار داشته باشد، با فرض آن که مطالبات مشکوک الوصول 1، یک درصد فروش خالص یا 2) ده درصد حساب های دریافتی باشد، آرتیکل های تعدیلی را ارائه کنید.

ج) اگر ذخیره مطالبات مشکوک الوصول 200,000 ریال مانده بدهکار داشته باشد، با فرض آن که مطالبات مشکوک الوصول 1) 0/75 درصد فروش خالص یا 2) شش درصد حساب های دریافتی باشد، آرتیکل های تعدیلی را ارائه کنید.

ت 3-2

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ	
			روز	ماه
1,400,000	1,400,000	هزینه مطالبات سوخت شده حسابهای دریافتی ثبت سوخت مطالبات در روش حذف مستقیم	الف	
4,500,000	4,500,000	هزینه م.م.و. ذخیره م.م.و. ثبت بابت برآورد مطالبات مشکوک الوصول بر مبنای 1% فروش خالص $480,000,000 - 30,000,000 = 450,000,000$ $450,000,000 \times 1\% = 4,500,000$	ب 1)	
9,900,000	9,900,000	$120,000,000 \times 10\% = 12,000,000$ هزینه م.م.و. $12,000,000 - 2,100,000 = 9,900,000$ ذخیره م.م.و. ثبت بابت برآورد مطالبات مشکوک الوصول بر مبنای 10% حسابهای دریافتی	ب 2)	
3,375,000	3,375,000	هزینه م.م.و. $480,000,000 - 30,000,000 = 450,000,000$ ذخیره م.م.و. $450,000,000 \times 0/75\% = 3,375,000$ ثبت بابت برآورد مطالبات مشکوک الوصول بر اساس 0/75 درصد فروش خالص	ج 1)	
7,400,000	7,400,000	ج 2) هزینه م.م.و. ذخیره م.م.و. ثبت بابت برآورد مطالبات مشکوک الوصول بر مبنای 6% حساب های دریافتی $120,000,000 \times 6\% = 7,200,000 + 200,000 = 7,400,000$	ج 2)	

ت-4 حساب های دریافتی شرکت برجیان در تاریخ 31 خرداد، 93,100,000 ریال است. تجزیه و تحلیل حساب های دریافتی اطلاعات زیر را نشان می دهد:

ماه فروش	مانده، 31 خرداد
خرداد	60,000,000 ریال
اردیبهشت	17,600,000 ریال
فروردین	8,500,000 ریال
پیش از فروردین	7,000,000 ریال

شرط فروش نسیه برای تمام موارد (10/2، ن/30) است. ذخیره مطالبات مشکوک الوصول در پایان خردادماه قبل از انجام تعدیلات، 1,200,000 ریال است. شرکت از مبنای درصدی از حساب های دریافتی برای برآورد مطالبات مشکوک الوصول استفاده می کند) برآورد شرکت از مطالبات مشکوک الوصول به شرح زیر است:

سن حساب های دریافتی	درصد مطالبات مشکوک الوصول
1-30 روز	2 درصد
3-60 روز	5 درصد
61-90 روز	30 درصد
بیش از 90 روز	50 درصد

خواسته ها

الف) کل مطالبات مشکوک الوصول را محاسبه کنید.
ب) آرتیکل تعدیلی پایان خرداد ماه مربوط به مطالبات مشکوک الوصول را ارائه کنید.

ت-2-4

گروه حسابهای دریافتی	مبلغ	درصد	ذخیره م.م.و
1-30 روز از سررسید گذشته	60,000,000	2	1,200,000
31-60 روز از سررسید گذشته	17,600,000	5	880,000
61-90 روز از سررسید گذشته	8,500,000	30	2,550,000
بیش از 90 روز از سررسید گذشته	7,000,000	50	3,500,000
جمع	93,100,000		8,130,000

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ	
			ماه	روز
6,930,000	6,930,000	هزینه م.م.و ذخیره م.م.و ثبت بابت برآورد مطالبات مشکوک الوصول $8,130,000 - 1,200,000 = 6,930,000$	3	31

ت 5-2 در پایان اسفندماه 1389، شرکت برادران برآورد کرده است، 2 درصد فروش خالص 400 میلیون ریالی خود را وصول نخواهد کرد) شرکت این مبلغ را علاوه بر مانده ذخیره مطالبات مشکوک الوصول ثبت می کند) در تاریخ 11 شهریور 1390، شرکت به این نتیجه رسید، 1,100,000 ریال طلب از شرکت خرم غیر قابل وصول است و حساب مربوطه را از دفاتر خود حذف کرد) در آذرماه همان سال، شرکت خرم بدهی خود را پرداخت نمود.

خواسته

آرتیکل های مربوط به رویدادهای مالی فوق را در دفتر روزنامه شرکت برادران ثبت کنید.

ت 5-2

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ	
			ماه	روز
8,000,000	8,000,000	هزینه م.م.و. ذخیره م.م.و. ثبت بابت برآورد مطالبات مشکوک الوصول برآورد $400,000,000 \times 2\% = 8,000,000$	12	29
1,100,000	1,100,000	ذخیره م.م.و. حسابهای دریافتی ثبت بابت برآورد مطالبات مشکوک الوصول	6	11
1,100,000	1,100,000	حسابهای دریافتی ذخیره م.م.و. ثبت ایجاد اعتبار برای مطالبات سوخت شده در سال جاری	9	20
1,100,000	1,100,000	موجودی نقد حسابهای دریافتی دریافت مطالبات سوخت شده سال جاری	9	20

ت 6-2 در تاریخ 29 اسفند 1389، مانده حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول شرکت جیران پور 15 میلیون ریال را از دفاتر خود حذف کرد) چندی بعد، مبلغ 1,800,000 ریال از مطالبات سوخت شده وصول شد) در پایان اسفندماه، جدول سنی مطالبات نشان می دهد که مانده حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول باید 19 میلیون ریال باشد.

خواسته

آرتیکل های مربوط به رویدادهای مالی فوق را در دفتر روزنامه ثبت کنید.

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ	
			ماه	روز
13,000,000	13,000,000	ذخیره م.م.و. حسابهای دریافتی ثبت حذف مطالبات از حسابها در روش ذخیره گیری		طول سال
1,800,000	1,800,000	حسابهای دریافتی ذخیره م.م.و. ایجاد اعتبار بابت مطالبات سوخت شده سال جاری در روش ذخیره گیری		طول سال
1,800,000	1,800,000	موجودی نقد حسابهای دریافتی دریافت بابت طلب سوخت شده		
15,200,000	15,200,000	هزینه م.م.و. ذخیره م.م.و. ثبت ذخیره م.م.و.	12	29

ذخیره م.م.و.

مانده 1/1	15,000,000	سوخت شده	13,000,000
ایجاد اعتبار	1,800,000		
	16,800,000		13,000,000
مانده قبل از تعدیل	3,800,000		
تعدیل	15,200,000		
برآورد	19,000,000		

ت-7-2 رویدادهای زیر مربوط به اسناد دریافتی شرکت طوطیا در طی سال 1391 است:
 1 بهمن استقراض 15 میلیون ریال وجه نقد از شرکت سپیده در ازای صدور سفته ای یک ساله.
 11 اسفند فروش کالا به شرکت گرشاسبی و دریافت سفته ای 90 روزه، مبلغ 6,750,000 ریال.
 16 اسفند دریافت سفته ای 6 ماهه به مبلغ 4 میلیون ریال مطالبات تجاری از شرکت بابکی.

خواسته ها

الف) ثبت رویدادهای فوق در دفتر روزنامه؛
 ب) ثبت وصول اسناد دریافتی فوق در تاریخ سر رسید.

ت 7-2

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ	
			روز	ماه
15,000,000	15,000,000	موجود نقد اسناد پرداختی استقراض وجه نقد از شرکت سپیده و صدور سفته	1	11
6,750,000	6,750,000	اسناد دریافتی فروش کالا فروش کالا به شرکت گرشاسی و دریافت سفته 90 روزه	11	12
4,000,000	4,000,000	اسناد دریافتی حسابهای دریافتی دریافت سفته 6 ماهه بابت مطالبات تجاری	16	12

ب).

انباشته	روز	ماه	سال
18	18 = 11 - 29	12	91
49	31	1	92
80	31	2	92
90	90 - 80 = 10	3	92 سررسید

دفتر روزنامه

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ	
			روز	ماه
6,750,000	6,750,000	موجودی نقد اسناد دریافتی ثبت وصول اسناد دریافتی	10	3
4,000,000	4,000,000	موجودی نقد اسناد دریافتی ثبت وصول اسناد دریافتی	16	6

ت 8-2 شرکت اردستان در تاریخ 2 تیر 1390، در ازای دریافت سفته ای 6 ماهه، 7,600,000 ریال کالا به شرکت کرمان فروخت. در تاریخ سر رسید، شرکت کرمان به تعهد خود عمل نکرده است.

خواسته ها

- الف) آرتیکل دریافت سفته را در دفاتر شرکت اردستان ثبت کنید.
 ب) آرتیکل نکول سفته را در دفاتر شرکت اردستان ثبت کنید (با فرض امکان وصول مطالبات در آینده)
 ج) با فرض عدم امکان وصول مطالبات در آینده، آرتیکل نکول سفته را در دفاتر شرکت کرمان ثبت کنید.
- تمرین 8-2**

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ	
			روز	ماه
7,600,000	7,600,000	اسناد دریافتی فروش کالا فروش کالا و دریافت سفته 6 ماهه	الف	
7,600,000	7,600,000	حسابهای دریافتی اسناد دریافتی ثبت نکول سفته با فرض امکان وصول	ب	
7,600,000	7,600,000	ذخیره م.م.و. اسناد دریافتی ثبت نکول سفته با فرض عدم امکان وصول	ج) دفتر اردستان	
7,600,000	7,600,000	اسناد پرداختی حسابهای پرداختی	ج) دفاتر کرمان	

ت 9-2 مانده حساب های دریافتی شرکت بخارست در ابتدای سال 1391، به مبلغ 100 میلیون ریال است. در طی مبلغ 900 میلیون ریال و سوخت مطالبات به مبلغ 30 میلیون ریال.

خواسته ها

- الف) مانده پایان سال حساب های دریافتی را محاسبه کنید.
 ب) رویدادهای مالی مؤثر بر حساب های دریافتی در طی سال 1391 را در دفتر روزنامه ثبت کنید (با فرض روش حذف مستقیم مطالبات سوخت شده).

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ	
			روز	ماه
1,000,000,000	1,000,000,000	حسابهای دریافتی فروش کالا فروش نسیه کالا	29	12
900,000,000	900,000,000	حسابهای دریافتی وصول مطالبات موجودی نقد	29	12
30,000,000	30,000,000	حسابهای دریافتی ثبت بابت سوخت مطالبات هزینه مطالبات سوخت شده	29	12

حسابهای دریافتی	
وصول مطالبات	900,000,000
موجودی نقد	100,000,000
سخت مطالبات	30,000,000
فروش نسیه	1,000,000,000
	930,000,000
	1,100,000,000
	170,000,000

مسائل

م 1-2 در 29 اسفند 1390، شرکت چاوشی اطلاعات زیر را در ترازنامه خود گزارش کرده است:

حساب های دریافتی	960,000,000 ریال
کسر می شود: ذخیره مطالبات مشکوک الوصول	80,000,000 ریال
در طول سال 1391 در رابطه با حساب های دریافتی، مبادلات زیر رخ داده اند:	
1- فروش نسیه	3,200,000,000 ریال
2- برگشت از فروش و تخفیفات	50,000,000 ریال
3- وصول حساب های دریافتی	2,810,000,000 ریال
4- حذف مطالبات سوخت شده	90,000,000 ریال
5- بازیافت مطالبات سوخت شده پیشین	24,000,000 ریال

خواسته ها الف) تهیه آرتیکل های دفتر روزنامه برای ثبت تمامی پنج مبادله فوق، فرض کنید، در خصوص وصول حساب های دریافتی، تخفیف نقدی اعطا نشده است.

ب) مانده ابتدای دوره حساب های دریافتی و ذخیره مطالبات مشکوک الوصول را به حساب های مربوطه منتقل کنید و مانده های پایان دوره این حساب ها را تعیین کنید.

ج) با فرض این که مطالبات مشکوک الوصول برآورده شده برای سال 1391 بر اساس جدول سنی بدهکاران، 115,000,000 ریال باشد.

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ	
			روز	ماه
3,200,000,000	3,200,000,000	فروش کالا حسابهای دریافتی فروش نسیه کالا	1	
50,000,000	50,000,000	برگشت از فروش و تخفیفات حسابهای دریافتی برگشت کالا به علت معیوب بودن	2	
2,810,000,000	2,810,000,000	موجودی نقد حسابهای دریافتی وصول مطالبات	3	
90,000,000	90,000,000	ذخیره م.م.و. حسابهای دریافتی حذف مطالبات از حسابها	4	
24,000,000	24,000,000	حسابهای دریافتی درآمد باز یافت مطالبات سوخت شده ثبت باز یافت مطالبات سوخت شده پیشین	5	
24,000,000	24,000,000	موجودی نقد حسابهای دریافتی در یافت مطالبات سوخت شده پیشین	5	
125,000,000	125,000,000	ذخیره م.م.و. ذخیره م.م.و. ثبت ذخیره م.م.و. بر اساس تجزیه سنی حسابهای دریافتی		

حسابهای دریافتی				ذخیره م.م.و.	
برگشت	50,000,000	1/1	960,000,000	سوخت	90,000,000
وصول	2,810,000,000	فروش	3,200,000,000	مانده 1/1	80,000,000
سوخت	90,000,000	باز یافت	24,000,000	تعدیل	125,000,000
وصول باز یافت	24,000,000			مانده قبل از تعدیل	10,000,000
	2,974,000,000		41,84,000,000	برآورد	115,000,000
			1,210,000,000		

م 2-2 اطلاعات مربوط به هر میزان برای سال 1391 در ادامه خلاصه شده است:

کل فروش های نسبه	2,200,000,000 ریال
حساب های دریافتی تجاری در 29 اسفند	825,000,000 ریال
مطالبات سوخت شده	33,000,000 ریال

خواسته ها

الف) اگر شرکت هر میزان از روش حذف مستقیم برای حسابداری مطالبات سوخت شده استفاده کند، چه مبلغی تحت عنوان هزینه مطالبات سوخت شده گزارش خواهد کرد.

ب) فرض کنید شرکت هر میزان 2% فروش های نسبه خود را به عنوان هزینه مطالبات مشکوک الوصول در نظر می گیرد اگر مانده ذخیره مطالبات مشکوک الوصول قبل از تعدیلات، 4,000,000 ریال بستانکار باشد، هزینه مطالبات مشکوک الوصول، به چه مبلغی بدهکار می شود؟

ج) فرض کنید شرکت هر میزان هزینه مطالبات مشکوک الوصول خود را بر مبنای 6% مانده حسابهای دریافتی برآورد می کند. اگر مانده ذخیره مطالبات مشکوک الوصول قبل از تعدیلات، 3,000,000 ریال بستانکار باشد، هزینه مطالبات مشکوک الوصول، به چه مبلغی ثبت خواهد شد؟

د) فرض کنید که در خواسته (ج)، مانده ذخیره مطالبات مشکوک الوصول قبل از انجام تعدیلات، 3,000,000 ریال بدهکار باشد، در این صورت هزینه مطالبات مشکوک الوصول چه مبلغی خواهد بود؟
هـ. ایرادات اصلی روش حذف مستقیم چیست؟

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ		
			روز	ماه	
33,000,000	33,000,000	هزینه مطالبات سوخت شده حسابهای دریافتی ثبت سوخت طلب در روش حذف مستقیم			الف
44,000,000	44,000,000	$2,200,000,000 \times 2\% = 44,000,000$ هزینه م.م.و. ذخیره م.م.و. ثبت ذخیره م.م.و. بر مبنای 2% فروش های نسبه			ب
46,500,000	46,500,000	هزینه م.م.و. ذخیره م.م.و.			ج
ذخیره م.م.و.		$825,000,000 \times 6\% = 49,500,000$			
3,000,000	مانده				
46,500,000	تعدیل				
49,500,000	برآورد				
52,500,000	52,500,000	هزینه م.م.و. ذخیره م.م.و. $825,000,000 \times 6\% = 49,500,000$ ثبت ذخیره م.م.و. ذخیره م.م.و.			د
		ذخیره م.م.و.			
		52,500,000	تعدیل	3,000,000	مانده
		49,500,000	برآورد		

هـ) تخطی از اصل تطابق - تخطی از میثاق محافظه کاری و اصل افشای حقایق

م 3-2 در ادامه جدول سنی حساب های دریافتی شرکت پدram آمده است:

ردیف	گروه حساب های دریافتی	مبلغ	درصد	مطالبات مشکوک الوصول
1	سررسید نشده	152,000,000	3%	4,560,000
2	30-1 روز گذشته از سررسید	32,000,000	6%	1,920,000
3	60-31 روز گذشته از سررسید	26,000,000	13%	3,380,000
4	90-61 روز گذشته از سررسید	35,000,000	25%	8,750,000
5	بیش از 90 روز گذشته از سررسید	40,000,000	40%	16,000,000
	جمع	285,000,000		34,610,000

در 29 اسفند 1390، مانده تعدیل نشده ذخیره مطالبات مشکوک الوصول به مبلغ 12,000,000 ریال بستنکار بوده است.

خواسته ها

- الف) آرتیکل های تعدیلی مربوط به مطالبات مشکوک الوصول را ثبت و به حساب های دفتر کل منتقل کنید.
- ب) با فرض رویدادهای زیر، آرتیکل های تعدیلی مربوط به سال 1391 را در دفتر روزنامه ثبت و به دفتر کل منتقل کنید
- 1 در 31 خرداد 1391، طلب از یک مشتری به مبلغ 5,000,000 ریال که در سال 1390 ایجاد شده بود، سوخت شده در نظر گرفته شد.
- 2 در 31 شهریور 1391، بابت مطالباتی که در تاریخ 31 خرداد سوخت شده در نظر گرفته شده بود، چکی از مشتری دریافت شد.
- ج) با فرض این که مانده ذخیره مطالبات مشکوک الوصول پیش از تعدیلات 800,000 ریال بدهکار است و جدول حساب های دریافتی، کل مطالبات مشکوک الوصول برآوردی را 28,600,000 ریال نشان دهد، ثبت های دفتر روزنامه انتقال آن به حساب های دفتر کل را ارائه کنید.

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ										
			ماه	روز									
22,610,000	22,610,000	$34,610,000 - 12,000,000 = 22,610,000$ هزینه م.م.و. ذخیره م.م.و. محاسبه و ثبت تعدیل ذخیره براساس تجزیه سنی حسابهای دریافتی ذخیره م.م.و. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">مانده</td> <td style="width: 30%;">12,000,000</td> <td style="width: 40%;"></td> </tr> <tr> <td>تعدیل</td> <td>22,610,000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>برآورد</td> <td>34,610,000</td> <td></td> </tr> </table>	مانده	12,000,000		تعدیل	22,610,000		برآورد	34,610,000			الف)
مانده	12,000,000												
تعدیل	22,610,000												
برآورد	34,610,000												
5,000,000	5,000,000	ذخیره م.م.و. حسابهای دریافتی ثبت سوخت طلب مربوط به سال 90	3	ب) 1 31									
5,000,000	5,000,000	حسابهای دریافتی ذخیره م.م.و. ثبت ایجاد اعتبار برای مطالبات سوخت شده سال جاری	6	ب) 2 31									
5,000,000	5,000,000	اسناد دریافتی/چکهای دریافتی حسابهای دریافتی دریافت چک بابت طلب سوخت شده	6	31									
29,400,000	29,400,000	هزینه م.م.و. ذخیره م.م.و. ثبت ذخیره ذخیره م.م.و. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;"></td> <td style="width: 30%;">29,400,000</td> <td style="width: 40%;">مانده 800,000</td> </tr> <tr> <td>تعدیل</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>برآورد</td> <td>28,600,000</td> <td></td> </tr> </table> $28,600,000 + 800,000 = 29,400,000$		29,400,000	مانده 800,000	تعدیل			برآورد	28,600,000			ج)
	29,400,000	مانده 800,000											
تعدیل													
برآورد	28,600,000												

پاسخ نامه عملی حسابداری تکمیلی کار دانش 1391 – محمدزاده

2-4 شرکت پارس از روش ذخیره برای برآورد مطالبات مشکوک الوصول استفاده می کند) جدول سنی مطالبات شرکت در پایان سال ارائه شده است:

گروه ها	مبلغ	درصد	مبلغ برآوردی مطالبات مشکوک الوصول
30-0 روز	220,000,000	1	
60-31 روز	90,000,000	4	
90-61 روز	40,000,000	5	
120-91 روز	10,000,000	8	
بیش از 120 روز	15,000,000	10	
جمع	375,000,000		

خواسته ها

- الف) بر اساس اطلاعات بالا کل مطالبات مشکوک الوصول را محاسبه کنید.
- ب) با توجه به اطلاعات فوق آرتیکل تعدیلی مربوط مشکوک الوصول را در دفتر روزنامه ثبت کنید (مانده ذخیره مطالبات مشکوک الوصول پیش از تعدیلات، 8,000,000 ریال بدهکار است).
- ج) از حساب های دریافتی فوق، مبلغ 5,000,000 ریال غیر قابل وصول است. آرتیکل حذف این مطالبات از دفاتر ارائه کنید.
- د) با فرض این که 5,000,000 ریال مطالبات سوخت شده خواسته (ج) بازیافت شود، آرتیکل های تعدیلی بازیافت این مطالبات سوخت شده را ارائه کنید.
- ه) اگر شرکت پارس به جای استفاده از جدول سنی مطالبات، از نرخ 3 درصد کل مطالبات برای برآورد مطالبات مشکوک الوصول استفاده کند، چه تغییری در پاسخ های شما به موارد (الف) تا (د) ایجاد می شود؟ مزیت استفاده از جدول سنی مطالبات در مقایسه با استفاده از یک نرخ کلی چیست؟

م-2-4 (الف)

گروه ها	مبلغ	درصد	مبلغ برآوردی م.م.و
30-0 روزه	220,000,000	1	2,200,000
60-31 روزه	90,000,000	4	3,600,000
90-61 روزه	40,000,000	5	2,000,000
120-91 روزه	10,000,000	8	800,000
بیش از 120 روز	15,000,000	10	1,500,000
جمع	375,000,000		10,100,000

دفتر

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ		
			روز	ماه	
18,100,000	18,100,000	هزینه م.م.و. ذخیره م.م.و. ثبت ذخیره م.م.و. براساس جدول سنی حسابهای دریافتی $10,100,000 + 8,000,000 = 18,100,000$ ذخیره م.م.و. 8,000,000 مانده 18,100,000 تعدیل 10,100,000 برآورد			ب.
5,000,000	5,000,000	ذخیره م.م.و. حسابهای دریافتی ثبت سوخت طلب			ج.
5,000,000	5,000,000	حسابهای دریافتی ذخیره م.م.و. ثبت باز یافت مطالبات سوخت شده سال جاری			د.
5,000,000	5,000,000	موجودی نقد حسابهای دریافتی ثبت وصول طلب سوخت شده در سال جاری			د.
		برآورد $375,000,000 \times 3\% = 11,250,000$ تعدیل $11,250,000 + 8,000,000 = 19,250,000$	الف		هـ.
19,250,000	19,250,000	هزینه م.م.و. ذخیره م.م.و. ثبت ذخیره م.م.و. بر مبنای درصدی از کل حسابهای دریافتی	ب		هـ.
5,000,000	5,000,000	ذخیره م.م.و. حسابهای دریافتی ثبت سوخت طلب	ج		هـ.
5,000,000	5,000,000	حسابهای دریافتی ذخیره م.م.و. ثبت باز یافت مطالبات سوخت شده	د		هـ.
5,000,000	5,000,000	موجودی نقد حسابهای دریافتی ثبت وصول طلب سوخت شده			

2-5 در 29 اسفند 1389 تراز آزمایشی شرکت امجد مبلغ زیر را پیش از تعدیلات نشان می دهد.

عنوان حساب	بدهکار	بستانکار
حساب های دریافتی تجاری	385,000,000	
ذخیره مطالبات مشکوک الوصول		2,000,000
فروش		950,000,000

خواسته ها

- الف) بر اساس اطلاعات فوق شرکت امجد از چه روشی روش حذف مستقیم یا روش ذخیره گیری را برای حسابداری مطالبات مشکوک الوصول سوخت شده، استفاده می کند؟ دلیل خود را بیان کنید.
- ب) آرتیکل تعدیلی پایان سال مربوط به مطالبات مشکوک الوصول را ارائه کنید:
- 1 جدول سنی مطالبات نشان می دهد که 16,750,000 ریال از حساب های دریافتی مشکوک الوصول است.
- 2 شرکت از 1 درصد فروش برای برآورد مطالبات مشکوک الوصول استفاده می کند.
- ج) با فرض آن که مانده حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول 2,000,000 ریال بدهکار باشد، خواسته (ب) را مجدداً ارائه دهید.
- د) در طول ماه بعد (فروردین 1390)، 3,000,000 ریال مطالبات سوخت شده است. آرتیکل حذف این مطالبات را در دفتر روزنامه ثبت کنید.
- و) ذخیره مطالبات مشکوک الوصول چه نوع حساب است؟ این حساب چگونه حساب های دریافتی تجاری را در ترازنامه تحت تأثیر قرار می دهد؟

م 2-5

الف). ذخیره گیری - چون ذخیره م.م. و دارای مانده می باشد.

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ	
			روز	ماه
14,750,000	14,750,000	هزینه م.م. و ذخیره م.م. و محاسبه وثبت ذخیره	29	12
		ذخیره م.م. و	ب	1
		مانده 2,000,000		
		تعدیل 14,750,000		
		برآورد 16,750,000		
9,500,000	9,500,000	هزینه م.م. و ذخیره م.م. و	ب	

		ثبت بابت ذخیره م.م.و براساس درصدی از فروش $950,000,000 \times 1\% = 9,500,000$		
		ذخیره م.م.و	2	ب
		مانده قبل از ثبت ذخیره 2,000,000		
		برآورد 9,500,000		
		مانده بعد از ثبت ذخیره 11,500,000		
18,750,000	18,750,000	هزینه م.م.و ذخیره م.م.و محاسبه و ثبت ذخیره	1	ج
		ذخیره م.م.و		
		مانده 2,000,000		
		تعدیل 18,750,000		
		برآورد 16,750,000		
9,500,000	9,500,000	هزینه م.م.و ذخیره م.م.و ثبت بابت ذخیره م.م.و $950,000,000 \times 1\% = 9,500,000$	2	ج
		ذخیره م.م.و		
		مانده قبل از ثبت 2,000,000		
		برآورد 9,500,000		
		ذخیره		
		مانده بعد از ثبت ذخیره 7,500,000		
3,000,000	3,000,000	ذخیره م.م.و حسابهای دریافتی		د
3,000,000	3,000,000	هزینه مطالبات سوخت شده حسابهای دریافتی		هـ

و) یک حساب دائمی است و در ترازنامه به عنوان کاهنده حسابهای دریافتی محسوب می شود.

م 6-2 شرکت گیلان حساب های خود را در پایان هر ماه می بندد) مانده حساب اسناد پرداختی در پایان تیرماه ارائه شده است.

33,000,000 ریال

اسناد دریافتی تجاری

اسناد دریافتی تجاری از اقلام زیر تشکیل شده است:

مدت زمان	ارزش اسمی	صادرکننده	تاریخ
60 روزه	8,000,000	شرکت جیحون	16 اردیبهشت
60 روزه	9,000,000	شرکت کارون	25 اردیبهشت
6 ماهه	16,000,000	شرکت جیران	31 تیر

در طول مردادماه رویدادهای زیر رخ داده است:

- 7 مرداد فروش 6,900,000 ریال به صورت نسیه به شرکت سیلان
 12 فروش نسیه به مبلغ 900,000 ریال با شرط (10/2، ن/30).
 15 افزایش 460,000 ریال طلب از شرکت سیلان به سبب عدم پرداخت
 24 نکول سفته دریافتی شرکت کارون (انتظار می رود در آینده وجه آن قابل دریافت باشد)
 25 دریافت وجه فروش در تاریخ 12 مرداد

خواسته ها

الف) رویدادهای مردادماه را ثبت کنید.

ب) مانده پایان مردادماه حساب های دریافتی را تعیین کنید.

ج) نحوه ارائه مانده پایان مردادماه حساب های دریافتی را در ترازنامه نشان دهید.

م 2-6

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ	
			روز	ماه
6,900,000	6,900,000	حسابهای دریافتی فروش کالا فروش نسیه به شرکت سیلان	7	5
900,000	900,000	حسابهای دریافتی فروش کالا فروش نسیه با شرط (10/2-ن/30)	12	5
460,000	460,000	سود تضمین شده دریافتی / سایر حسابهای دریافتی درآمد سود تضمین شده افزایش طلب از شرکت سیلان بابت عدم پرداخت بموقع	15	5
8,000,000	8,000,000	موجودی نقد اسناد دریافتی دریافت طلب از شرکت جیحون	15	5
9,000,000	9,000,000	حسابهای دریافتی اسناد دریافتی نکول سفته دریافتی از شرکت کارون	24	5
900,000	900,000	موجودی نقد حسابهای دریافتی دریافت وجه فروش در تاریخ 5/12 - بعد از دوره شرط	25	5

حسابهای دریافتنی	
900,000	6,900,000
	900,000
	460,000
	9,000,000
900,000	17,260,000
	16,360,000

م 7-2 در ابتدای فروردین 1391، شرکت سعادت 139,000,000 ریال حساب های دریافتنی تجاری 25,000,000 ریال اسناد دریافتنی تجاری و ذخیره مطالبات مشکوک الوصول به مبلغ 13,200,000 ریال در اختیار داشته است. اسناد دریافتنی تجاری از شرکت طاهری دریافت شده است. این سفته، 3 ماهه و در ابتدای فروردین ماه دریافت شده است. شرکت سعادت صورت های مالی را به صورت سالانه تهیه می کند) در طول سال رویدادهای زیر رخ داده است:

- 5 فروردین فروش 20 میلیون ریال کالا به شرکت صیادی با شرط (ن/15)؛
- 20 فروردین دریافت سفته سه ماهه به مبلغ 20 میلیون ریال از شرکت صیادی؛
- 18 اردیبهشت فروش 8 میلیون ریال کالا به شرکت گرامی و دریافت سفته ای 6 ماهه؛
- 20 خرداد وصول سفته دریافتنی از شرکت صیادی؛
- 30 خرداد وصول سفته دریافتنی از شرکت طاهری در موعد مقرر؛
- 25 مرداد دریافت سفته ای سه ماهه به مبلغ 4,000,000 ریال از شرکت جلیلی بابت تسویه حساب دفتری؛
- 18 آبان وصول وجه کامل سفته دریافتنی از شرکت گرامی در موعد مقرر؛
- 25 آبان سفته دریافتنی از شرکت جلیلی نکول شد احتمال وصول این وجه در آینده وجود دارد؛
- 1 آذر فروش 12 میلیون ریال کالا به شرکت احمدی و دریافت سفته ای شش ماهه

خواسته

رویدادهای فوق را در دفتر روزنامه شرکت سعادت ثبت کنید.

بستانکار	بدهکار	شرح	تاریخ	
			روز	ماه
20,000,000	20,000,000	فروش حسابهای دریافتی فروش نسیه به شرکت صیادی	5	1
20,000,000	20,000,000	حسابهای دریافتی دریافت سفته از شرکت صیادی اسناد دریافتی	20	1
8,000,000	8,000,000	فروش فروش به شرکت گرامی و دریافت سفته بابت آن اسناد دریافتی	18	2
8,000,000	8,000,000	موجودی نقد وصول وجه سفته از شرکت گرامی اسناد دریافتی	20	3
25,000,000	25,000,000	موجودی نقد وصول وجه سفته از شرکت طاهری اسناد دریافتی	30	3
4,000,000	4,000,000	حسابهای دریافتی دریافت سفته سه ماهه از شرکت جلیلی اسناد دریافتی	25	5
8,000,000	8,000,000	موجودی نقد وصول وجه کامل سفته دریافتی از شرکت گرامی اسناد دریافتی	18	8
4,000,000	4,000,000	حسابهای دریافتی نکول سفته دریافتی از شرکت جلیلی که احتمال وصول آن در آینده وجود درد اسناد دریافتی	25	8
12,000,000	12,000,000	فروش فروش به شرکت احمدی و دریافت سفته اسناد دریافتی	1	9

سوالات خود آزمایی 3

1- کدام یک از گزینه های زیر صحیح است؟ خطرات خرید داخلی

- الف) از خرید های خارجی بیش تر است .
 ب) از خرید های خارجی کمتر است .
 ج) برابر خرید های خارجی است .
 د) هیچ کدام .

2- موجودی کالای در راه، در ترازنامه در چه سرفصلی گزارش می شود؟

- الف) دارایی های جاری – پیش پرداخت هزینه ها
 ب) دارایی های غیر جاری – دارایی های ثابت مشهود
 ج) دارایی های جاری – موجودی کالا
 د) دارایی های غیر جاری – سایر دارایی ها

3- هزینه حمل کالای خریداری شده در چه سرفصلی قرار می گیرد؟

- الف) هزینه های عملیاتی
 ب) سایر هزینه ها و زیان های غیر عملیاتی
 ج) بهای تمام شده کالای فروش رفته
 د) بهای تمام شده موجودی کالا

4- کدام یک از گزینه های زیر صحیح است ؟ در اعتبارات اسنادی برگشت پذیر

- الف) خریدار حق تغییر شرایط اعتبار را دارد .
 ب) بانک گشایش کننده اعتبار حق تغییر شرایط اعتبار را دارد .
 ج) فروشنده حق تغییر شرایط اعتبار را دارد .
 د) الف و ب

5- حساب اعتبارات اسنادی در چه زمانی بستانکار نمی شود؟

- الف) دریافت خسارت از شرکت بیمه در صورت بیمه بودن
 ب) برگشت قسمتی از سفارش انجام شده .
 ج) انتقال به حساب دارایی
 د) ثبت کارمزد ثبت سفارش

6- در صورتی که شرکت ارمغان برای خرید ماشین آلات از طریق اعتبارات اسنادی اقدام نماید، در پایان حساب اعتبارات اسنادی را به چه حسابی می بندد؟

- الف) موجودی کالا
 ب) بانک
 ج) سپرده ثبت سفارش
 د) ماشین آلات

7- مبنای محاسبه حق ثبت سفارش 0/0005 ارزش پروفوما است. در صورتی که ارزش پروفوما 100,000 دلار و قیمت هر دلار 10,000 ریال باشد، حق ثبت سفارش چه مبلغی است ؟

- الف) 500,000 ریال
 ب) 5,000,000 ریال
 ج) 150,000 ریال
 د) 250,000 ریال

پاسخ نامه عملی حسابداری تکمیلی کار دانش 1391 – محمدزاده

8- در شرایط حمل C&F هزینه حمل و بیمه کالا تا بندر مقصد بر عهده کیست؟

الف) بانک گشایش کننده اعتبار ب) خریدار ج) فروشنده د) گمرک

9- تراز آزمایشی، مانده حساب ملزومات را 13,500,000 ریال و هزینه ملزومات را صفر نشان می دهد. اگر موجودی باقی مانده 6,000,000 ریال باشد، آرتیکل تعدیلی به چه صورت خواهد بود؟

7,500,000	ملزومات (ب)	6,000,000	ملزومات (الف)
7,500,000	هزینه ملزومات	6,000,000	هزینه ملزومات
7,500,000	هزینه ملزومات (د)	6,000,000	هزینه ملزومات (ج)
7,500,000	ملزومات	6,000,000	ملزومات

10- تراز آزمایشی، مانده حساب ملزومات را صفر و هزینه ملزومات را 13,500,000 ریال نشان می دهد. اگر موجودی باقی مانده 6,000,000 ریال باشد، آرتیکل تعدیلی به چه صورت خواهد بود؟

7,500,000	ملزومات (ب)	6,000,000	ملزومات (الف)
7,500,000	هزینه ملزومات	6,000,000	هزینه ملزومات
7,500,000	هزینه ملزومات (د)	6,000,000	هزینه ملزومات (ج)
7,500,000	ملزومات	6,000,000	ملزومات

11- تعدیل پیش پرداخت هزینه ها (دارایی):

الف) دارایی ها را کاهش و درآمد ها را افزایش می دهد. ب) هزینه ها را کاهش و دارایی ها را افزایش می دهد.
 ج) دارایی ها را کاهش و هزینه ها را افزایش می دهد. د) درآمد ها را کاهش و دارایی ها را افزایش می دهد.

12- استهلاك انباشته:

الف) یک حساب کاهنده دارایی است ب) یک حساب هزینه است
 ج) یک حساب حقوق صاحبان سرمایه است د) یک حساب بدهی است

13- تعدیل هزینه های پیش پرداخت شده (هزینه):

الف) دارایی ها را کاهش و درآمد ها را افزایش می دهد. ب) هزینه ها را کاهش و دارایی ها را افزایش می دهد.
 ج) دارایی ها را کاهش و هزینه را افزایش می دهد. د) درآمدها را کاهش و دارایی ها را افزایش می دهد.

14- شرکت سبنایی، استهلاك شهریور ماه را 10 میلیون ریال محاسبه کرده است. آرتیکل تعدیلی مربوط استهلاك کدام است؟

10,000,000	هزینه استهلاك (الف)	10,000,000	هزینه استهلاك
10,000,000	تجهيزات	10,000,000	استهلاك انباشته
10,000,000	استهلاك انباشته (د)	10,000,000	استهلاك انباشته (ج)
10,000,000	تجهيزات	10,000,000	هزینه استهلاك

15 – تراز آزمایشی، مانده حساب پیش پرداخت بیمه را صفر و هزینه بیمه را 15,000,000 ریال نشان می دهد. اگر 8,000,000 ریال از پیش پرداخت بیمه باقی مانده باشد، آرتیکل تعدیلی کدام است؟

الف) 8,000,000 ریال در بدهکار پیش پرداخت بیمه و 8,000,000 ریال در بستانکار هزینه بیمه

ب) 8,000,000 ریال در بدهکار هزینه بیمه و 8,000,000 ریال در بستانکار پیش پرداخت بیمه

ج) 7,000,000 ریال در بدهکار پیش پرداخت بیمه و 7,000,000 ریال، در بستانکار هزینه بیمه

د) 7,000,000 ریال در بدهکار هزینه بیمه و 7,000,000 ریال در بستانکار پیش پرداخت بیمه

مسائل

م 1-3 – در تاریخ 15 خرداد 1391، آقای سروری جهت واردات کالاهایی از کشور آلمان به ارزش 160,000 دلار بر مبنای CIF، پروفرمای دریافتی از فروشنده را به بانک ارائه نمود. پس از موافقت اولیه بانک برای گشایش اعتبار اسنادی، به ترتیب عملیات زیر برای واردات کالاهای فوق صورت گرفته است:

17 خرداد برداشت 280,000,000 ریال از حساب آقای سروری بر مبنای 100 درصد ارزش پیش فاکتور بابت ودیعه ثبت سفارش.

18 خرداد آقای سروری با ارائه مدارک لازم نسبت به گشایش اعتبار اسنادی شماره 91/601/714 اقدام نمود. در این تاریخ بانک مبلغ زیر را از حساب شرکت برداشت نمود:

حق ثبت سفارش	40 ریال به ازای هر دلار ارزش پروفورما
کارمزد گشایش اعتبار	560,000
سپرده اعتبار	375,200,000
هزینه تلکس به بانک کارگزار بابت اعلام گشایش اعتبار	90,000

28 تیر برداشت مبلغ 521,160 ریال از حساب شرکت بابت تأخیر در واریز وجه اسناد و ارائه اسناد حمل به آقای سروری.

31 تیر پرداخت 16,667,000 ریال هزینه های گمرکی و ترخیص کالا، هم چنین پرداخت 334,000 ریال هزینه حمل

1 مرداد ارائه جواز سبز گمرکی به بانک و استرداد ودیعه ثبت سفارش به حساب شرکت.

خواسته ها

الف) ثبت عملیات فوق در دفتر روزنامه

ب) تنظیم حساب اعتبارات اسنادی در دفتر کل

ج) بستن حساب اعتبارات اسنادی در خاتمه عملیات

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
3/15	ودایع دریافتی موجودی نقد ثبت ودایع ثبت سفارش	280,000,000	280,000,000
3/17	اعتبارات اسنادی موجودی نقد پرداخت حق ثبت سفارش 40× 160,000	6,400,000	6,400,000
3/18	اعتبارات اسنادی موجودی نقد ثبت کارمزداعتبار	560,000	560,000
3/18	اعتبارات اسنادی موجودی نقد ثبت کارمزداعتبار	375,200,000	375,200,000
3/18	اعتبارات اسنادی موجودی نقد پرداخت هزینه تلکس	90,000	90,000
3/28	اعتبارات اسنادی موجودی نقد ثبت پرداخت تاخیر در واریز وجه	521,160	521,160
4/31	اعتبارات اسنادی موجودی نقد پرداخت هزینه های گمرکی و ترخیص	16,667,000	16,667,000
4/31	اعتبارات اسنادی موجودی نقد پرداخت هزینه حمل	334,000	334,000
5/1	موجودی نقد ودایع دریافتی ارایه جوازسبزه بانک و واریز ودیعه به جاری	280,000,000	280,000,000
5/1	موجودی کالا اعتبارات اسنادی بستن اعتبارات اسنادی	399,772,160	399,772,160

اعتبارات اسنادی

399,772,160	حق ثبت	6,400,000
	کارمزد گشایش	560,000
	سپرده اعتبار	375,200,000
	هزینه تلکس	90,000
	هزینه تاخیر	521,160
	هزینه های گمرکی و تاخیر	16,667,000
	هزینه حمل	334,000
<u>399,772,160</u>		<u>399,772,160</u>

م 2-3 در تاریخ 20 خرداد 1389، شرکت نرگس برای ورود یک دستگاه ماشین جوارب بافی از کشور آلمان به ارزش 90,500 مارک به قیمت C.I.F با ارائه پروفرا به بانک ملی در خواست صدور ودیعه ثبت سفارش می نماید. بانک با برداشت 10 درصد ارزش پروفرا به نرخ شناور هر مارک 1,213 ریال، از حساب جاری شرکت نرگس، بابت ثبت ودیعه ثبت سفارش، سند ودیعه را صادر و تسلیم نماینده شرکت نرگس می نماید.

در تاریخ 6 تیر با انجام اقدامات لازم به بانک مراجعه کرده و درخواست گشایش اعتبار می نماید.

بانک در ازای حق ثبت سفارش، مبلغ 0005/ ارزش پروفرا را از حساب شرکت برداشت می نماید و حساب اعتباری 63700441 را گشایش می کند.

همچنین بانک مبالغ زیر را از حساب شرکت برداشت می نماید:

1- مبلغ 211,589 ریال بابت هزینه گشایش اعتبارات اسنادی

2- مبلغ 141,723,000 ریال بابت سپرده اعتبارات اسنادی

18 تیر برداشت مبلغ 70,950 بابت هزینه تلکس

8 مرداد کار گزار با ارسال اسناد اعتبارات، اطلاع داد که وجه اعتبار در تاریخ 4 مرداد به فروشنده پرداخت شده است. در این تاریخ،

کار گزار از بانک ملی در خواست تأمین وجه پرداختی و هزینه تأخیر می نماید.

10 مرداد برداشت 114,181 ریال بابت هزینه تأخیر

12 مرداد واریز مبلغ 4,706,000 به حساب جاری موسسه بابت اضافه وجه سپرده اعتبار اسنادی

18 مرداد شرکت با پرداخت 2,715,000 ریال هزینه گمرکی و 1,810,000 ریال هزینه حمل، دستگاه مذکور را جهت نصب به

کارخانه منتقل کرد.

3 شهریور شرکت با مراجعه به بانک و ارائه جوایز سبز گمرکی درخواست استرداد ودیعه ثبت سفارش را نمود و بانک مبلغ مذکور را

به حساب شرکت واریز نمود.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
3/20:	ودایع دریافتی موجودی نقد ثبت ودایع ثبت سفارش $90,500 \times 1,213 = 109,776,500$ $109,776,500 \times 10\% = 10,977,650$	10,977,650	10,977,650
4/6:	اعتبارات اسنادی موجودی نقد حق ثبت سفارش $109,776,500 \times \frac{5}{10,000} = 54,888$	54,888	54,888
4/6:	اعتبارات اسنادی موجودی نقد هزینه گشایش و سپرده اعتبار $141,723,000 + 211,589$	141,934,589	141,934,589
4/18:	اعتبارات اسنادی موجودی نقد بابت هزینه تلکس اعتبار اسنادی	70,950	70,950
5/10:	اعتبارات اسنادی موجودی نقد بابت هزینه تأخیر وجه پرداختی	114,181	114,181
5/12:	موجودی نقد اعتبارات اسنادی ثبت بابت اضافه وجه سپرده	4,706,000	4,706,000
5/18:	اعتبارات اسنادی موجودی نقد ثبت هزینه های گمرکی و حمل کالا از گمرک تا انبار	4,525,000	4,525,000
6/3:	موجودی نقد ودایع دریافتی واریز ودیعه ثبت سفارش	10,977,650	10,977,650
6/3:	موجودی کالا اعتبارات اسنادی بابت بستن حساب اعتبارات اسنادی.	141,993,608	141,993,608

اعتبارات اسنادی	
اضافه وجه سپرده	4,706,000
بستن	141,993,608
حقی ثبت	54,888
کارمزد گشایش	211,589
سپرده اعتبار	141,723,000
هزینه تلکس	70,950
هزینه تأخیر	114,181
هزینه های گمرکی و تأخیر	2,715,000
هزینه حمل	1,810,000
	146,699,608

مثال 1= اطلاعات زیر مربوط به تراز آزمایشی اصلاح نشده مؤسسه بازرگانی نیما می باشد.

1389/12/29

تراز آزمایشی

مؤسسه بازرگانی نیما

ردیف	شرح	بدهکار	بستانکار
1	موجودی نقد	5,700,000	
2	موجودی کالا	12,500,000	
3	پیش پرداخت بیمه	120,000	
4	پیش پرداخت اجاره	360,000	
5	ملزومات	47,000	
6	ماشین آلات	3,500,000	
7	حسابهای پرداختی		360,000
8	سرمایه		12,700,000
9	فروش		25,167,000
10	خرید	13,000,000	
11	هزینه حقوق	3,000,000	
	جمع	38,227,000	38,227,000

ثبت اصلاحی لازم به قرار زیر است :

الف: موجودی کالای پایان دوره 9,700,000

ب: پیش پرداخت بیمه مربوط به قرارداد یک ساله ای است که 6 ماه آن منقضی شده است

ج: پیش پرداخت اجاره مربوط به قرارداد 6 ماهه ای است که در تاریخ 1389/10/1 منعقد شده است

د: از ملزومات معادل 15,000 ریال باقی مانده است

ه: روش محاسبه استهلاک ماشین آلات خط مستقیم با عمر مفید 10 سال و ارزش اسقاط 500,000 ریال

دفتر روزنامه عمومی

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
الف:	خلاصه سودوزیان موجودی کالا حذف موجودی کالای اول دوره	12,500,000	12,500,000
	موجودی کالا خلاصه سودوزیان ثبت موجودی کالای پایان دوره	9,700,000	9,700,000
ب:	$120,000 \times 6 \div 12 = 60,000$ هزینه بیمه پیش پرداخت بیمه ثبت بابت هزینه بیمه منقضی شده	60,000	60,000
ج:	$360,000 \times 3 \div 6 = 180,000$ هزینه اجاره پیش پرداخت اجاره ثبت بابت هزینه اجاره منقضی شده	180,000	180,000
د:	$47,000 - 15,000 = 32,000$ هزینه ملزومات ملزومات ثبت تعدیل ملزومات مصرف شده	32,000	32,000
ه:	هزینه استهلاک ماشین آلات استهلاک انباشته ماشین آلات ثبت استهلاک ماشین آلات	300,000	300,000

1389/12/29

تراز آزمایشی اصلاح شده

مؤسسه بازرگانی نیما

ردیف	شرح	بدهکار	بستانکار
1	موجودی نقد	5,700,000	
2	موجودی ملزومات	9,700,000	
3	پیش پرداخت بیمه	60,000	
4	پیش پرداخت اجاره	180,000	
5	ملزومات	15,000	
6	ماشین آلات	3,500,000	
7	استهلاک ماشین آلات		300,000
8	حسابهای پرداختی		360,000
9	سرمایه		12,700,000
10	خلاصه سودوزیان	12,500,000	9,700,000
11	فروش		25,167,000
12	خرید	13,000,000	
13	هزینه استهلاک ماشین آلات	300,000	
14	هزینه حقوق	3,000,000	
15	هزینه بیمه	60,000	
16	هزینه اجاره	180,000	
17	هزینه ملزومات	32,000	
	جمع	34,227,000	34,227,000

مثال 2 = مانده برخی از حساب های بازرگانی شهریار به شرح زیر است:

1- هزینه اجاره 2,700,000 ریال که مربوط به قرارداد 9 ماهه ای است که تاریخ شروع قرارداد از 1389/6/31 می باشد.

2- هزینه بیمه 561,000 ریال تاریخ عقد قرارداد بیمه 1389/8/1

3- ملزومات 620,000 ریال که تا پایان سال معادل 380,000 ریال از آن مصرف شده است.

4- درآمد فروش 102,200,000 ریال که تا پایان اسفند ماه 89 معادل 1,540,000 ریال آن تحقق نیافته است.

دفتر روزنامه عمومی

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
1:	پیش پرداخت اجاره هزینه اجاره $2,700,000 \times \frac{6}{9} = 1,800,000$ $2,700,000 - 1,800,000 = 900,000$ ثبت هزینه اجاره منقضی نشده در روش هزینه	900,000	900,000
2:	$561,000 \times \frac{7}{12} = 327,250$ پیش پرداخت بیمه هزینه بیمه ثبت هزینه بیمه منقضی نشده در روش هزینه	327,250	327,250
3:	هزینه ملزومات ملزومات ثبت ملزومات مصرف شده در روش دارایی	380,000	380,000
4:	فروش پیش دریافت فروش ثبت تحقق فروش در صورت استفاده از روش درآمد	1,540,000	1,540,000

سوالات خود آزمایی فصل چهار

1 – کدام یک از موارد زیر نباید در شمارش موجودی های پایان دوره شرکت لحاظ شوند؟

- الف) کالای امانی دیگران نزد شرکت
 ب) کالای امانی شرکت نزد دیگران
 ج) کالای در راه با شرایط فوب مبدأ
 د) هیچ یک از موارد بالا

2 - با شمارش موجودی کالای شرکت لواسانی، ارزش موجودی ها در تاریخ 29 اسفند 1,800 میلیون ریال تعیین شد. در شمارش موجودی ها موارد زیر در نظر گرفته نشده است :

1) 350 میلیون ریال کالای امانی نزد شرکت سپهر،

2) خرید 130 میلیون ریال کالای خریداری شده با شرایط فوب مبدأ. این کالا در تاریخ 27 اسفند برای شرکت ارسال شده است. ارزش صحیح موجودی کالای شرکت لواسانی چند میلیون ریال است؟

- الف) 2,300 ب) 2,150 ج) 2,280 د) 1,930

3 – بهای تمام شده کالای آماده برای فروش متشکل از دو بخش است : موجودی ابتدای دوره و

- الف) موجودی پایان دوره
 ب) بهای تمام شده کالای خریداری شده
 ج) بهای تمام شده کالای فروش رفته
 د) تمامی موارد بالا

4 – موارد زیر مربوط به شرکت صدیقی است :

شرح	تعداد	بهای هر واحد
موجودی ابتدای دوره	8,000	110,000 ریال
خرید 19 تیر	13,000	120,000
خرید 8 بهمن	5,000	130,000

اگر در پایان دوره 9,000 واحد کالا باقی مانده باشد، موجودی کالا به روش فایفو چند میلیون ریال است؟

- الف) 990 ب) 1,080 ج) 1,130 د) 1,170

5 – با توجه به سوال 4، بهای تمام شده موجودی پایان دوره به روش لایفو چند میلیون ریال است؟

- الف) 990 ب) 1,080 ج) 1,130 د) 1,000

6- با توجه به اطلاعات زیر، بهای تمام شده موجودی پایان دوره به روش میانگین چند میلیون ریال است؟

شرح	تعداد	بهای هر واحد
موجودی ابتدای دوره	5,000	80,000 ریال
خرید، 19 تیر	15,000	100,000
خرید، 8 بهمن	20,000	120,000
موجودی پایان دوره	7,000	

الف) 840 (ب) 700 (ج) 560 (د) 752/5

7- در دوره افزایش قیمت ها لایفو منجر به سود خالصی

الف) بالاتر از فایفو می شود. (ب) برابر با فایفو می شود.

ج) کمتر از فایفو می شود. (د) بالاتر از میانگین می شود.

8- کدام یک از موارد زیر از جمله عوامل مؤثر بر انتخاب روش بهایابی موجودی ها محسوب نمی شود؟

الف) اثرات مالیاتی (ب) اثرات ترانزنامه ای

ج) اثرات سود و زیانی (د) سیستم ثابت در مقابل سیستم ادواری

9- شرکت سروستانی دارای 200 واحد موجودی کالا به بهای هر واحد 910 هزار ریال است. اگر ارزش بازار هر یک از این کالاها 800 هزار ریال باشد، موجودی پایان دوره به اقل بهای تمام شده و ارزش بازار چند میلیون ریال خواهد بود؟

الف) 910 (ب) 800 (ج) 182 (د) 160

10- در سیستم دائمی ثبت موجودی ها،

الف) بهای تمام شده کالای فروش رفته به روش لایفو با سیستم ادواری موجودی کالا برابر است.

ب) میانگین بهای تمام شده برای تمامی کالاها برابر است.

ج) پس از هر خرید، میانگین جدید بهای تمام شده هر واحد کالا محاسبه می شود.

د) بهای تمام شده کالای فروش رفته به روش فایفو با سیستم ادواری برابر است.

تبصره: - در سیستم دائمی ثبت موجودی ها بهای تمام شده کالای فروش رفته به روش لایفو در صورتی با سیستم ثبت ادواری موجودی کالا برابر است که کل موجودی کالای پایان دوره مربوط به موجودی کالای اول دوره باشد یعنی تمامی کالاهای خریداری شده در دوره جاری به فروش رفته باشند.

موارد کاربرد روش های برآورد موجودی کالا

1- موجودی گیری میان دوره ای 2- وارد شدن خسارات به دارایی های بیمه شده 3- واگذاری یا انتقال موجودی

تمارین

ت 1-4 در ابتدای بهمن ماه، فروشگاه الکتریک، سه دستگاه پخش DVD در انبار خود موجود دارد. این سه دستگاه کاملاً مشابه بوده و قیمت فروش هر یک از آن ها 1,500,000 ریال است. اولین دستگاه با کد 1012، در تاریخ 1 شهریور به بهای 1,000,000 ریال خریداری شده است. دستگاه دوم با کد 1045 در تاریخ 1 دی ماه به مبلغ 900,000 ریال و سومین دستگاه با کد 1056 در تاریخ 30 دی به قیمت 800,000 ریال خریداری شده است.

خواسته ها:

الف) فرض کنید دو دستگاه از این سه دستگاه به فروش رفته است، با استفاده از فرض FIFO در یک سیستم ادواری، ارزش موجودی کالای پایان دوره را محاسبه کنید.

ب) اگر فروشگاه الکتریک از روش شناسایی ویژه استفاده کند، چگونه می تواند سود ناخالص خود را حداکثر کند؟ چگونه می تواند سود خود را حداقل کند؟

ج) از میان دو روش FIFO و شناسایی ویژه، شما کدام روش را پیشنهاد می دهید؟ چرا؟

ت 1-4

تاریخ	شرح	تعداد	نرخ	مبلغ
6/1	خرید 1012	1	1,000,000	1,000,000
10/1	خرید 1045	1	900,000	900,000
10/30	خرید 1056	1	800,000	800,000
کل / آماده برای فروش		3		2,700,000

الف) FIFO.

تاریخ	شرح	تعداد	نرخ	مبلغ
10/30	خرید 1056	1	800,000	800,000
ارزش موجودی کالای پایان دوره				

تاریخ	شرح	تعداد	نرخ	مبلغ
6/1	خرید 1012	1	1,000,000	1,000,000
10/1	خرید 1045	1	900,000	900,000
بهای تمام شده کالای فروش رفته		2		1,900,000

ب) سود حداکثر: در صورت منظور نمودن کدهای 1056 و 1012 برای موجودی سود حداقل: در صورت منظور نمودن کدهای 1012 و 1045 برای فروش 1056 برای موجودی ج). در روش شناسایی ویژه چون تعداد کالا محدود است.
ت 2-4 شرکت منجی اطلاعات زیر را برای آبان ماه گزارش کرده است:

تاریخ	شرح	تعداد	بهای هر واحد	کل بهای تمام شده
1 آبان	موجودی ها	200	50,000	10,000,000
12 آبان	خرید	300	60,000	18,000,000
23 آبان	خرید	500	70,000	18,000,000
30 آبان	موجودی ها	120		

خواسته ها

الف) بهای تمام شده کالای پایان دوره و بهای تمام شده کالای فروش رفته را با استفاده از روش های: (1) FIFO، (2) LIFO و (3) میانگین محاسبه کنید.
ب) نتایج حاصل از به کارگیری سه روش فوق را مقایسه کنید چه نتیجه ای می گیرید؟
ت 2-4

تاریخ	شرح	تعداد	نرخ	مبلغ
8/1	موجودی	200	50,000	10,000,000
8/12	خرید	300	60,000	18,000,000
8/23	خرید	500	70,000	35,000,000
	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش	1,000		63,000,000

تعداد کالای فروش رفته $1,000 - 120 = 880$

الف). FIFO

تاریخ	شرح	تعداد	نرخ	مبلغ
8/1	موجودی	200	50,000	10,000,000
8/12	خرید	200	60,000	18,000,000
8/23	خرید	380	70,000	26,600,000
	بهای تمام شده کالای فروش رفته	880		54,600,000

بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره $63,000,000 - 54,600,000 = 8,400,000$

LIFO

تاریخ	شرح	تعداد	نرخ	مبلغ
8/23	خرید	500	70,000	35,000,000
8/12	خرید	300	60,000	18,000,000
8/1	موجودی	80	50,000	4,000,000
بهای تمام شده کالای فروش رفته				57,000,000

$$63,000,000 - 57,000,000 = 6,000,000 = \text{بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره}$$

$$63,000,000 \times \frac{120}{1,000} = 7,560,000 = \text{قیمت تمام شده موجودی پایان دوره (موزون)}$$

$$63,000,000 - 7,560,000 = 55,440,000 = \text{بهای تمام شده کالای فروش رفته}$$

ت 3-4 فروشگاه جعفری در ابتدای دوره 100 واحد کالا جمعاً به بهای تمام شده 100 میلیون ریال در اختیار داشته است. در طی دوره ، 200 واحد کالا به بهای تمام شده 260 میلیون ریال خریداری کرده است. در پایان دوره، 80 واحد کالا در انبار باقی مانده است.

خواسته ها

الف - بهای تمام شده موجودی کالای فروش رفته را با استفاده از سه روش LIFO، FIFO و میانگین محاسبه کنید.

ب) کدام روش منجر به سود ناخالص بیشتری می شود؟

ج) تحت کدام روش موجودی ها در ترازنامه به ارزش جاری نزدیکتر است؟

د) کدام روش باعث می شود آقای جعفری مالیات کمتری پردازد؟

ت-3-4

تاریخ	شرح	تعداد	نرخ	مبلغ
1/1	موجودی	100	1,000,000	100,000,000
طول دوره		200	1,300,000	260,000,000
بهای تمام شده کالای آماده برای فروش				360,000,000

$$300 - 80 = 220 = \text{تعداد موجودی پایان دوره}$$

FIFO

تاریخ	شرح	تعداد	نرخ	مبلغ
1/1	موجودی	100	1,000,000	100,000,000
طول دوره		120	1,300,000	156,000,000
بهای تمام شده کالای فروش رفته				256,000,000

$$360,000,000 - 256,000,000 = 104,000,000 = \text{بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره}$$

یا روش فایفو

تاریخ	شرح	تعداد	نرخ	مبلغ
طول دوره	خرید	80	1,300,000	104,000,000
بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره				

$$256,000,000 = 360,000,000 - 104,000,000 = \text{بهای تمام شده کالای فروش رفته}$$

LIFO

تاریخ	شرح	تعداد	نرخ	مبلغ
طول دوره	خرید	200	1,300,000	260,000,000
1/1	موجودی	20	1,000,000	20,000,000
بهای تمام شده کالای فروش رفته				

لایفو

تاریخ	شرح	تعداد	نرخ	مبلغ
1/1	موجودی	80	1,000,000	80,000,000
بهای تمام شده موجودی کالا				

$$80,000,000 = 360,000,000 - 280,000,000 = \text{بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره}$$

$$96,000,000 = 360,000,000 \times \frac{80}{300} = \text{بهای تمام شده موجودی کالا در روش میانگین موزون}$$

$$264,000,000 = 360,000,000 \times \frac{220}{300} = \text{بهای تمام شده کالای فروش رفته}$$

$$264,000,000 = 360,000,000 - 96,000,000 = \text{بهای تمام شده کالای فروش رفته}$$

$$96,000,000 = 360,000,000 - 264,000,000 = \text{بهای تمام شده موجودی کالا در روش میانگین موزون}$$

ت 4-4 فروشگاه عکس باران از مبنای اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش برای ارزشیابی موجودی ها پایان دوره خود استفاده می کند. اطلاعات زیر مربوط به 29 اسفند ماه است.

اقلام	تعداد	بهای تمام شده هر واحد	خالص ارزش فروش
دوربین های عکاسی:			
سونی	5	1,700,000	1,560,000
کانون	6	1,500,000	1,520,000
دوربین دید در شب			
ویتارا	12	1,250,000	1,150,000
کوداک	14	1,200,000	1,350,000

خواسته ها

الف) با به کارگیری روش اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش، ارزش موجودی کالای پایان دوره را اندازه گیری کنید.

ب) کاهش ارزش موجودی ها را در دفاتر ثبت کنید.

ت) 4-4

اقل بهای تمام شده یا ارزش فروش	خالص ارزش فروش	قیمت تمام شده	خالص ارزش فروش هر واحد	بهای تمام شده هر واحد	تعداد	اقلام
						دوربین های عکاسی:
7,800,000	7,800,000	8,500,000	1,560,000	1,700,000	5	سونی
9,000,000	9,120,000	9,000,000	1,520,000	1,500,000	6	کانون
						دوربین دید درشب:
13,800,000	13,800,000	15,000,000	1,150,000	1,250,000	12	ویتارا
16,800,000	18,900,000	16,800,000	1,350,000	1,200,000	14	کوداک
47,400,000		49,300,000				کل

یا

اقل بهای تمام شده یا ارزش فروش	خالص ارزش فروش	خالص ارزش فروش هر واحد	قیمت تمام شده	بهای تمام شده هر واحد	تعداد	اقلام
						دوربین عکاسی:
7,800,000	7,800,000	1,560,000	8,500,000	1,700,000	5	سونی
9,000,000	9,120,000	1,520,000	9,000,000	1,500,000	6	کانون
						دوربین دید درشب:
13,800,000	13,800,000	1,150,000	15,000,000	1,250,000	12	ویتارا
16,800,000	18,900,000	1,350,000	16,800,000	1,200,000	14	کوداک
47,400,000			49,300,000			کل

$$49,300,000 - 47,400,000 = 1,900,000 \text{ کاهش ارزش}$$

شرح	جزء	بدهکار	بستانکار
زیان کاهش ارزش موجودی ها		1,900,000	
ذخیره کاهش ارزش موجودی ها			1,900,000
ذخیره کاهش ارزش موجودی ها- دورین سونی	700,000		
ذخیره کاهش ارزش موجودی ها- دورین ویتارا	1,200,000		
محاسبه و ثبت ذخیره کاهش ارزش موجودی های کالا			

ت 4-5 شرکت مقدم از روش FIFO برای ارزشیابی موجودی های خود استفاده می کند و اطلاعات زیر در مورد موجودی های پایان دوره این شرکت در دسترس است :

دورین های عکاسی	100 واحد	به بهای هر واحد	650,000 ریال
پخش DVD	150 واحد	به بهای هر واحد	750,000 ریال
پخش موزیک	125 واحد	به بهای هر واحد	800,000 ریال

در پایان سال، خالص ارزش فروش اقلام فوق به ترتیب 710,000 ریال ، 690,000 ریال ، و 780,000 ریال است.

خواسته ها

الف) ارزش موجودی پایان دوره را با استفاده از مبنای اقل بهای تمام شده و خالص ارزش فروش تعیین کنید.

ب) کاهش ارزش موجودی ها را در دفاتر ثبت کنید.

ت-4-5

اقلام	تعداد	بهای واحد	قیمت تمام شده	خالص ارزش فروش - واحد	خالص ارزش فروش	اقل بهای تمام شده
دورین عکاسی	100	650,000	65,000,000	710,000	71,000,000	65,000,000
DVD پخش	150	750,000	112,500,000	690,000	103,500,000	103,500,000
پخش موزیک	125	800,000	100,000,000	780,000	97,500,000	97,500,000
جمع			277,500,000			266,000,000

زیان کاهش ارزش موجودی ها $277,500,000 - 266,000,000 = 11,500,000$

11,500,000	11,500,000	12/29 زیان کاهش ارزش موجودی ها
		ذخیره کاهش ارزش موجودی ها
	9,000,000	پخش DVD
	2,500,000	پخش موزیک
		محاسبه و ثبت ذخیره کاهش ارزش موجودی ها

ت 4-6 شرکت منجی اطلاعات زیر را برای آبان ماه گزارش کرده است :

تاریخ	شرح	تعداد	بهای هر واحد	کل بهای تمام شده
1 آبان	موجودی ها	200	50,000	10,000,000
12 آبان	خرید	300	60,000	18,000,000
23 آبان	خرید	500	70,000	35,000,000
30 آبان	موجودی ها	120		

خواسته

الف) با فرض آن که فروش 400 واحد کالا در تاریخ 15 آبان به قیمت فروش هر واحد 80,000 ریال و فروش 480 واحد در تاریخ 27 آبان به بهای فروش هر واحد 90,000 ریال انجام شده باشد و با فرض سیستم ثبت دائمی موجودی ها، بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی کالای پایان دوره را تحت هر یک از سه روش FIFO، میانگین و LIFO محاسبه کنید .

ب) نتایج بدست آمده را با نتایج تمرین 2-4 مقایسه کنید. چه تفاوت هایی وجود دارد ؟

ج) رویدادهای مالی آبان ماه را در دفاتر ثبت کنید .

کارت حساب کالا روش FIFO

تاریخ	خرید			بهای تمام شده کالای فروش رفته			مانده	
	تعداد	نرخ	مبلغ	تعداد	نرخ	مبلغ	تعداد	نرخ
8/1							200	50,000
8/12	300	60,000	18,000,000				200 300	50,000 60,000
8/15				200 200	50,000 60,000	22,000,000	100	60,000
8/23	500	70,000	35,000,000				100 500	60,000 70,000
8/27				100 380	60,000 70,000	32,600,000	120	70,000
			53,000,000			54,600,000		بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره
			10,000,000					بهای تمام شده کالای خریداری شده
			63,000,000					موجودی کالای اول دوره بهای تمام شده کالای آماده برای فروش

کارت حساب کالا روش LIFO

مانده			بهای تمام شده کالای فروش رفته			خرید			تاریخ
مبلغ	نرخ	تعداد	مبلغ	نرخ	تعداد	مبلغ	نرخ	تعداد	
10,000,000	50,000	200							1 آبان
28,000,000	50,000 60,000	200 300				18,000,000	60,000	300	8/12
5,000,000	50,000	100	23,000,000	60,000 50,000	300 100				8/15
40,000,000	50,000 70,000	100 500				35,000,000	70,000	500	8/23
6,400,000	50,000 70,000	100 20	33,600,000	70,000	480				8/27
6,400,000	بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره		56,600,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته		53,000,000	بهای تمام شده کالای خریداری شده		
						10,000,000	موجودی کالای اول دوره		
						63,000,000	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش		

کارت حساب کالا روش میانگین (بدون اعشار)

مانده			بهای تمام شده کالای فروش رفته			خرید			تاریخ
مبلغ	نرخ	تعداد	مبلغ	نرخ	تعداد	مبلغ	نرخ	تعداد	
10,000,000	50,000	200							1 آبان
28,000,000	56,000	500				18,000,000	60,000	300	8/12
5,600,000	56,000	100	22,400,000	56,000	400				8/15
40,600,000	67,667	600				35,000,000	70,000	500	8/23
8,120,000		120	32,480,000	67,667	480				8/27
8,120,000	بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره		54,880,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته		53,000,000	بهای تمام شده کالای خریداری شده		
						10,000,000	موجودی کالای اول دوره		
						63,000,000	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش		

(ب)

سیستم ادواری	سیستم دائمی	
8,400,000	8,400,000	موجودی کالا روش فایفو
6,000,000	6,400,000	موجودی کالا روش لایفو
7,560,000	8,120,000	موجودی کالا روش میانگین
54,600,000	54,600,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته فایفو
57,000,000	56,600,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته لایفو
55,440,000	54,880,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته میانگین
63,000,000	63,000,000	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
63,000,000	63,000,000	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
63,000,000	63,000,000	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش

(ج) فایفو

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
8/1	موجودی کالا تراز افتتاحی	10,000,000	10,000,000
8/12	موجودی کالا موجودی نقد	18,000,000	18,000,000
8/15	موجودی نقد فروش کالا فروش نقدی کالا بهای تمام شده کالای فروش رفته	32,000,000	32,000,000
	موجودی کالا	22,000,000	22,000,000
8/23	موجودی کالا موجودی نقد	35,000,000	35,000,000
8/27	موجودی نقد فروش کالا فروش نقدی کالا بهای تمام شده کالای فروش رفته	43,200,000	43,200,000
	موجودی کالا	32,600,000	32,600,000
موجودی کالا		بهای تمام شده کالای فروش رفته	
	10,000,000	22,000,000	22,000,000
	18,000,000	32,600,000	32,600,000
	35,000,000	54,600,000	54,600,000
	63,000,000		
	8,400,000		

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
8/1	موجودی کالا تراز افتتاحی	10,000,000	10,000,000
8/12	موجودی کالا موجودی نقد / حسابهای پرداختی	18,000,000	18,000,000
8/15	موجودی نقد فروش کالا فروش نقدی کالا بهای تمام شده کالای فروش رفته موجودی کالا	32,000,000 23,000,000	32,000,000 23,000,000
8/23	موجودی کالا موجودی نقد / حسابهای پرداختی	35,000,000	35,000,000
8/27	موجودی نقد / حسابهای پرداختی فروش کالا فروش نقدی کالا بهای تمام شده کالای فروش رفته موجودی کالا	43,200,000 33,600,000	43,200,000 33,600,000
		بهای تمام شده کالای فروش رفته	
		موجودی کالا	
		23,000,000	10,000,000
		33,600,000	18,000,000
		56,600,000	35,000,000
		53,600,000	63,000,000
			6,400,000

روش میانگین

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
8/1	موجودی کالا تراز افتتاحی	10,000,000	10,000,000
8/12	موجودی کالا موجودی نقد	18,000,000	18,000,000
8/15	موجودی نقد فروش کالا فروش نقدی کالا بهای تمام شده کالای فروش رفته موجودی کالا	32,000,000 22,400,000	32,000,000 22,400,000
8/23	موجودی کالا موجودی نقد	35,000,000	35,000,000
8/27	موجودی نقد فروش کالا فروش نقدی کالا بهای تمام شده کالای فروش رفته موجودی کالا	43,200,000 32,480,000	43,200,000 32,480,000
موجودی کالا		بهای تمام شده کالای فروش رفته	
	10,000,000	22,400,000	22,400,000
	18,000,000	32,480,000	32,480,000
	35,000,000	54,880,000	54,880,000
	63,000,000		
	8,120,000		

ت 4-7 شرکت سهند اطلاعات زیر را برای بهمن و اسفند 1391 گزارش کرده است :

شرح	بهمن	اسفند
بهای تمام شده کالای خریداری شده	500,000	610,000
موجودی کالای ابتدای ماه	100,000	120,000
موجودی کالای پایان ماه	120,000	؟؟؟؟؟؟
فروش	800,000	1,000,000

موجودی کالای شرکت سه‌ند در تاریخ 29 اسفند در آتش سوزی از بین رفت .

خواسته ها

الف) نرخ سود خالص را برای بهمن محاسبه کنید

ب- با استفاده از نرخ حاشیه سود ناخالص، مبلغ خسارت شرکت سه‌ند را محاسبه کنید .

الف)

شرح	بهمن
فروش خالص	800,000
موجودی کالای ابتدای ماه	100,000
بهای تمام شده کالای خریداری شده	500,000
بهای تمام شده کالای آماده برای فروش	600,000
موجودی کالای پایان ماه	120,000
بهای تمام شده کالای فروش رفته	480,000
سود ناخالص برآوردی	320,000

نرخ سود ناخالص پایان بهمن ماه

$$= \frac{320,000}{800,000} \times 100 = 40\%$$

ب)

مرحله 1:		مرحله 2:	
فروش خالص	1,000,000	موجودی اول دوره	120,000
منهای: سود ناویژه برآوردی ($1,000,000 \times 40\%$ ریال)	400,000	بهای تمام شده کالای خریداری شده	610,000
بهای تمام شده کالای فروش رفته، برآوردی	600,000	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش	730,000
		بهای تمام شده کالای فروش رفته برآوردی	600,000
		مبلغ خسارت / بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره برآوردی	130,000

ت 4-8

فروشگاه پاتن جامه از روش خرده فروشی برای برآورد ارزش موجودی پایان دوره خود استفاده می کند. اطلاعات زیر مربوط به دو بخش البسه مردانه و زنانه این فروشگاه است :

البسه زنانه	البسه مردانه	اقدام
45,000,000	32,000,000	موجودی ابتدای دوره به بهای تمام شده
136,300,000	148,000,000	بهای تمام شده کالای خریداری شده
185,000,000	178,000,000	فروش خالص
60,000,000	46,000,000	موجودی کالای ابتدای دوره به قیمت خرده فروشی
185,000,000	179,000,000	ارزش کالای خریداری شده به قیمت خرده فروشی

خواسته ها

بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره را برای هر یک از بخش ها به روش خرده فروشی محاسبه کنید.

البسه زنانه		البسه مردانه		اقدام
قیمت خرده فروشی	بهای تمام شده	قیمت خرده فروشی	بهای تمام شده	
60,000,000	45,000,000	46,000,000	32,000,000	موجودی ابتدای دوره به بهای تمام شده
185,000,000	136,300,000	179,000,000	148,000,000	بهای تمام شده کالای خریداری شده
245,000,000	181,300,000	225,000,000	180,000,000	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
185,000,000		178,000,000		فروش خالص
60,000,000		47,000,000		موجودی پایان دوره به قیمت خرده فروشی
$\frac{181,300,000}{245,000,000} \times 100 = 74\%$			$\frac{180,000,000}{225,000,000} \times 100 = 80\%$	نسبت بهای تمام شده به خرده فروشی
$(60,000,000 \times 74\%) =$	44,400,000		37,600,000	بهای تمام شده موجودی پایان دوره، برآوردی

مسائل فصل چهارم

م 1-4 فروشگاه ناصر سعی دارد ارزش موجودی کالای پایان دوره خود را در تاریخ 28 اردیبهشت 1389 تعیین کند. حسابدار این فروشگاه تمامی موجودی های شمارش شده در تاریخ 28 اردیبهشت را به حساب موجودی کالا منظور کرده است که نتیجه آن ارزش موجودی کالا 480 میلیون ریال تعیین شده است. با این وجود، حسابدار فروشگاه اقلام زیر را در محاسبات خود منظور نکرده است:

الف) در تاریخ 26 اردیبهشت، کالایی به بهای تمام شده 8 میلیون ریال برای مشتریان ارسال شده است. این کالاها با شرط فوب مبدأ به فروش رسیده اند و در تاریخ 2 خردادماه به دست مشتریان رسیده است.

ب) در تاریخ 26 اردیبهشت، شرکت کیمیا کالایی را با شرط فوب مقصد برای فروشگاه ناصر ارسال کرده ارزش این کالا 3,500,000 ریال است. گزارش دریافتی نشان می دهد که کالا در تاریخ 2 خرداد به فروشگاه رسیده است.

ج) فروشگاه ناصر کالایی به ارزش 5 میلیون ریال در انبار یکی از مشتریان دارد. در صورتی که فروشگاه ناصر و مشتری در تاریخ 4 خرداد به توافق برسند. فروش این کالا به مشتری قطعی خواهد بود.

د) فروشگاه ناصر کالایی به ارزش 4 میلیون ریال به صورت امانی نزد فروشگاه جابری قرار داده است.

ه) در تاریخ 26 اردیبهشت، فروشگاه ناصر کالایی به ارزش 7/5 میلیون ریال سفارش داده است. این کالا با شرایط فوب مبدأ در تاریخ 27 اردیبهشت بارگیری شده است. کالاها در تاریخ 1 خرداد دریافت شده است.

و) در تاریخ 28 اردیبهشت، فروشگاه ناصر کالایی به قیمت فروش 3/5 میلیون ریال و بهای تمام شده 2/5 میلیون ریال را با شرایط فوب مقصد به فروش رسانده است. گزارش دریافتی نشان می دهد که این کالاها در تاریخ 2 خرداد به دست مشتری رسیده است.

ز- فروشگاه ناصر کالای معیوبی را در انبار نگهداری می کند. بهای تمام شده این کالا 4 میلیون ریال است و خالص ارزش فروش آن 6 میلیون ریال است.

خواسته برای هر یک از موارد بالا، تعیین کنید که آیا باید در موجودی کالای پایان دوره محسوب شود و اگر پاسخ مثبت است به چه مبلغی؟ برای اقلامی که جزء موجودی کالای پایان دوره محسوب نشده اند، تعیین کنید که مالکیت آن به چه کسی تعلق دارد و باید به چه مبلغی ثبت شود.

جواب مساله 1

الف) معادل مبلغ 8,000,000 ریال باید از موجودی خارج گردد با فوب مبدا مالکیت به محض خروج کالا از انبار از فروشنده خارج می گردد جزء موجودی کالای پایان دوره محسوب نمی شود چون شرایط فروش فوب مبدا بوده و در تاریخ 2/26 یعنی قبل از تاریخ موجودی گیری به فروش رسیده و مالکیت آن از شرکت خارج شده است و مشتریان تعلق دارند.

$$480,000,000 - 8,000,000 = 472,000,000$$

ب) معادل 3,500,000 ریال موجودی کالای پایان دوره محسوب نمی شود چون شرایط فروش فوب مقصد بوده و تا تاریخ 2/28 یعنی تاریخ موجودی گیری از مالکیت فروشگاه کیمیایی خارج نشده است.

$$472,000,000 - 3,500,000 = 468,500,000$$

ج) معادل 5,000,000 ریال به موجودی کالای پایان دوره اضافه می شود چون تا تاریخ 2/28 یعنی تاریخ موجودی گیری از مالکیت فروشگاه ناصری خارج نشده است. در واقع کالای امانی شرکت نزد دیگران محسوب می گردد.

$$468,500,000 + 5,000,000 = 473,500,000$$

د) فروشگاه ناصری کالایی به ارزش 4 میلیون ریال به صورت امانی نزد فروشگاه جابری قرار داده است.

معادل 4,000,000 ریال به موجودی کالای پایان دوره اضافه می شود چون کالای امانی شرکت نزد دیگران به عنوان موجودی کالای فروشگاه محسوب می گردد.

$$473,500,000 + 4,000,000 = 477,500,000$$

ه) معادل 7,500,000 ریال به موجودی کالای پایان دوره اضافه می گردد از آنجا که شرایط تحویل فوب مبدا می باشد این کالا به عنوان کالای در راه محسوب می گردد و بایستی به میزان موجودی اضافه گردد.

$$477,500,000 + 7,500,000 = 485,000,000$$

و) معادل 2,500,000 ریال (بهای تمام شده) به موجودی کالای پایان دوره اضافه می گردد از آنجا که شرایط تحویل فوب مقصد می باشد این کالا به عنوان کالای در راه محسوب می گردد و بایستی به میزان موجودی اضافه گردد.

$$485,000,000 + 2,500,000 = 487,500,000$$

ز) به عنوان موجودی کالای محسوب می گردد چون خالص ارزش فروش آن از بهای تمام شده بیشتر است.

$$487,500,000 + 4,000,000 = 491,500,000$$

مساله 2-4 موجودی کالای ابتدای دوره فروشگاه سرشکل از 1,500 واحد کالا به بهای تمام شده هر واحد 70,000 ریال است. در طول خردادماه کالاهای زیر خریداری شده است:

تاریخ	تعداد	بهای هر واحد	تاریخ	تعداد	بهای هر واحد
5 خرداد	3,000 واحد	80,000 ریال	21 خرداد	4,000 واحد	100,000 ریال
13 خرداد	5,500 واحد	90,000 ریال	26 خرداد	2,000 واحد	110,000 ریال

در طی خرداد ماه 12,500 واحد کالا به فروش رسیده است. فروشگاه سرشکل از سیستم ادواری موجودی کالا استفاده می کند.

خواسته:

- الف) تعیین بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
 ب) تعیین 1) بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره و 2) بهای تمام شده کالای فروش رفته تحت هر یک از روش های مفروض جریان بهای تمام شده (فایفو، لایفو و میانگین).
 ج- کدام روش بیشترین ارزش را برای موجودی کالای پایان دوره به دست می آورد؟ کدام روش بیشترین مبلغ را برای بهای تمام شده کالای فروش رفته محاسبه می کند؟
 الف) بهای تمام شده کالای آماده برای فروش

تاریخ	تعداد(واحد)	بهای هر واحد ریال	قیمت تمام شده ریال
موجودی 3/1	1,500	70,000	105,000,000
5 خرداد	3,000	80,000	240,000,000
13 خرداد	5,500	90,000	495,000,000
21 خرداد	4,000	100,000	400,000,000
26 خرداد	2,000	110,000	220,000,000
آماده برای فروش	16,000		1,460,000,000

ب) 1- فایفو $16,000 - 12,500 = 3,500$ تعداد موجودی کالای پایان دوره

تاریخ	تعداد(واحد)	بهای هر واحد ریال	قیمت تمام شده ریال
26 خرداد	2,000	110,000	220,000,000
21 خرداد	1,500	100,000	150,000,000
موجودی کالای پایان دوره	3,500		370,000,000

ب) 1- لایفو

تاریخ	تعداد(واحد)	بهای هر واحد ریال	قیمت تمام شده ریال
موجودی 3/1	1,500	70,000	105,000,000
5 خرداد	2,000	80,000	160,000,000
موجودی کالای پایان دوره	16,000		265,000,000

(ب) 1- میانگین $\frac{1,460,000,000}{16,000} \times 3,500 = 319,375,000$ میانگین یک واحد 91,250

(ب) 2- فایفو $16,000 - 3,500 = 12,500$ تعداد کالای فروش رفته

تاریخ	تعداد(واحد)	بهای هر واحد ریال	قیمت تمام شده ریال
موجودی 3/1	1,500	70,000	105,000,000
5 خرداد	3,000	80,000	240,000,000
13 خرداد	5,500	90,000	495,000,000
21 خرداد	2,500	100,000	250,000,000
بهای تمام شده کالای فروش رفته	12,500		1,090,000,000

(ب) 2- لایفو

تاریخ	تعداد(واحد)	بهای هر واحد ریال	قیمت تمام شده ریال
26 خرداد	2,000	110,000	220,000,000
21 خرداد	4,000	100,000	400,000,000
13 خرداد	5,500	90,000	495,000,000
5 خرداد	1,000	80,000	80,000,000
بهای تمام شده کالای فروش رفته	12,500		1,195,000,000

(ب) 2- میانگین $\frac{1,460,000,000}{16,000} \times 12,500 = 1,140,625,000$ میانگین یک واحد 91,250

(ج) 1- روش فایفو بیشترین ارزش را برای موجودی کالای پایان دوره (370,000,000) به دست می آورد.

(ج) 2- روش لایفو بیشترین مبلغ را (1,195,000,000) برای بهای تمام شده کالای فروش رفته محاسبه می کند.

مساله 3-4 شرکت نیک کالا در ابتدای دوره 400 واحد از کالای XNA را در اختیار دارد که بهای تمام شده هر واحد آن 80,000 ریال است. در طی سال خریدهای زیر صورت گرفته است:

تاریخ	تعداد	بهای هر واحد	تاریخ	تعداد	بهای هر واحد
2/20	600 واحد	90,000 ریال	8/12	300 واحد	110,000 ریال
5/5	500 واحد	100,000 ریال	12/8	200 واحد	120,000 ریال

این شرکت از سیستم ثبت دائمی موجودی ها استفاده می کند. موجودی کالای پایان دوره 500 واحد بوده است و تمامی فروش ها در تاریخ 5/14 صورت گرفته است.

خواسته: الف) تعیین بهای تمام شده کالای آماده برای فروش

(ب) تعیین 1) موجودی کالای پایان دوره و 2) بهای تمام شده کالای فروش رفته

تحت هر یک از روش های مفروض جریان بهای تمام شده (فایفو، لایفو و میانگین).
 ج- کدام روش بیشترین ارزش را برای موجودی کالای پایان دوره به دست می آورد؟
 کدام روش بیشترین مبلغ را برای بهای تمام شده کالای فروش رفته محاسبه می کند؟
 الف) تعیین بهای تمام شده کالای آماده برای فروش

تاریخ	تعداد(واحد)	بهای هر واحد ریال	قیمت تمام شده ریال
موجودی 1/1	400	80,000	32,000,000
2/20	600	90,000	54,000,000
5/5	500	100,000	50,000,000
8/12	300	110,000	33,000,000
12/8	200	120,000	24,000,000
آماده برای فروش	2,000		193,000,000

ب) تعیین 1) موجودی کالای پایان دوره و 2) بهای تمام شده کالای فروش رفته

روش FIFO کارت حساب کالا

تاریخ	خرید			بهای تمام شده کالای فروش رفته			مانده		
	تعداد	نرخ	مبلغ	تعداد	نرخ	مبلغ	تعداد	نرخ	مبلغ
1/1							400	80,000	32,000,000
2/20	600	90,000	54,000,000				400	80,000	86,000,000
5/5	500	100,000	50,000,000				400	80,000	136,000,000
5/14				400	80,000	136,000,000	600	90,000	00
8/12	300	110,000	33,000,000				600	90,000	57,000,000
12/8	200	120,000	24,000,000				500	100,000	57,000,000
			161,000,000			136,000,000			57,000,000
			32,000,000						
			193,000,000						

م 4-4 مدیریت شرکت مولایی در حال ارزیابی مناسب بودن روش ارزشیابی موجودی های خود است. این شرکت از روش میانگین استفاده می کند. از شما خواسته است نتیجه به کار گیری روش های فایفو و لایفو را برای سال 1391 محاسبه کند ثبت های حسابداری در سال 1391 اطلاعات زیر را نشان می دهد:

خرید و فروش ها			موجودی ها		
مبلغ	تعداد	شرح	مبلغ	تعداد (واحد)	شرح
8,650,000,000	215,000 واحد	فروش خالص	320,000,000	15,000	ابتدای دوره
5,950,000,000	230,000 واحد	بهای تمام شده کالای خریداری شده		30,000	پایان دوره

خریدها به صورت فصلی و به ترتیب زیر انجام شده است :

فصل	واحد ها	بهای هر واحد	کل بهای تمام شده
1	60,000	24,000	1,440,000,000
2	50,000	25,000	1,250,000,000
3	50,000	26,000	1,300,000,000
4	70,000	28,000	1,960,000,000
	230,000		5,950,000,000

هزینه های عملیاتی 1,470,000,000 ریال و نرخ مالیات بر درآمد 25 درصد است.

خواسته ها

الف) صورت سود و زیان فشرده مقایسه ای را با استفاده از دو روش فایفو و لایفو تهیه کنید (محاسبات تعیین موجودی کالای پایان دوره را ارائه دهید)

بهای تمام شده کالای آماده برای فروش $320,000,000 + 5,950,000,000 = 6,270,000,000$

موجودی کالای پایان دوره به روش میانگین $\frac{6,270,000,000}{230,000} \times 30,000 = 767,755,102$

موجودی کالای پایان دوره به روش فایفو

تاریخ	تعداد (واحد)	بهای هر واحد ریال	قیمت تمام شده ریال
خرید فصل 4	30,000	28,000	840,000,000
بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره	30,000		840,000,000

موجودی کالای پایان دوره به روش لایفو

تاریخ	تعداد (واحد)	بهای هر واحد ریال	قیمت تمام شده ریال
موجودی	15,000	21,333	320,000,000
خرید فصل 1	15,000	24,000	360,000,000
بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره	30,000		680,000,000

صورت سود و زیان فشرده

LIFO	FIFO	شرح
8,650,000,000	8,650,000,000	فروش
		بهای تمام شده کالای فروش رفته:
320,000,000	320,000,000	موجودی کالای اول دوره
5,950,000,000	5,950,000,000	بهای تمام شده کالای خریداری شده
6,270,000,000	6,270,000,000	بهای تمام شده کالای آماده فروش
680,000,000	840,000,000	موجودی کالای پایان دوره
5,590,000,000	5,430,000,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته
3,060,000,000	3,220,000,000	سود ناویژه
1,470,000,000	1,470,000,000	کسر می شود هزینه های عملیاتی
1,590,000,000	1,750,000,000	سود خالص قبل از مالیات
397,500,000	437,500,000	مالیات بر درآمد 25%
<u>1,192,500,000</u>	<u>1,312,500,000</u>	سود خالص بعد از مالیات

ب- به سوالات زیر پاسخ دهید :

- 1- کدام روش جریان بهای تمام شده (فایفو یا لایفو) از دید ترازنامه ای موجودی کالای مربوط تری فراهم می آورد. فایفو
- 2- کدام روش جریان بهای تمام شده (فایفو و لایفو) از دید سود و زیانی، سود خالص مربوط تری ایجاد می کند. لایفو
- 3- کدام روش جریان بهای تمام شده (فایفو و لایفو) به جریان واقعی کالاها نزدیکتر است؟ چرا؟
FIFO چون ترتیب ورود و خروج کالا رعایت می شود.
- 4- به کارگیری کدام روش وجه نقد بیشتری را در اختیار مدیریت قرار می دهد؟ چرا؟
لایفو چون منجر به سود ویژه کمتر در نتیجه مالیات کمتری خواهد داشت.
- 5- با ارائه محاسبات نشان دهید سود ناخالص در روش های فایفو، لایفو و میانگین چه تفاوتی دارد؟ در کدام روش سود ناخالص حداکثر است؟

پاسخ نامه عملی حسابداری تکمیلی کار دانش 1391 – محمدزاده

م 4-5 اطلاعات زیر مربوط به دوره منتهی به 30 دی ماه 1391 شرکت پرستویی است. این شرکت از سیستم ثبت دائمی موجودی کالا استفاده می کند.

تاریخ	شرح	تعداد	بهای خرید و فروش هر واحد
1 دی	موجودی ابتدای دوره	60	250,000
9 دی	خرید	120	260,000
11 دی	فروش	100	350,000
17 دی	خرید	70	270,000
22 دی	فروش	60	400,000
25 دی	خرید	80	280,000
29 دی	فروش	110	400,000

خواسته ها

الف (1) موجودی کالای پایان دوره (2) بهای تمام شده کالای فروش رفته و

(3) سود ناخالص را تحت هر یک از سه روش زیر محاسبه کنید:

(3) میانگین

(2) فایفو

(1) لایفو

تاریخ	شرح	تعداد	بهای فروش هر واحد	فروش
11 دی	فروش	100	350,000	35,000,000
22 دی	فروش	60	400,000	24,000,000
29 دی	فروش	110	400,000	44,000,000
			فروش	103,000,000

کارت حساب کالا روش FIFO

تاریخ	خرید			بهای تمام شده کالای فروش رفته			مانده		
	تعداد	نرخ	مبلغ	تعداد	نرخ	مبلغ	تعداد	نرخ	مبلغ
10/1							60	250,000	15,000,000
10/9	120	260,000	31,200,000				60 120	250,000 260,000	46,200,000
10/11				60 40	250,000 260,000	25,400,000	80	260,000	20,800,000
10/17	70	270,000	18,900,000				80 70	260,000 270,000	39,700,000
10/22				60	260,000	15,600,000	20 70	260,000 270,000	24,100,000
10/25	80	280,000	22,400,000				20 70 80	260,000 270,000 280,000	46,500,000
10/29				20 70 20	260,000 270,000 280,000	29,700,000	60	280,000	16,800,000
			72,500,000			70,700,000		بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره	16,800,000
			15,000,000						
			87,500,000						

کارت حساب کالا روش LIFO

مانده			بهای تمام شده کالای فروش رفته			خرید			تاریخ
مبلغ	نرخ	تعداد	مبلغ	نرخ	تعداد	مبلغ	نرخ	تعداد	
15,000,000	250,000	60							10/1
46,200,000	250,000 260,000	60 120				31,200,000	260,000	120	10/9
20,200,000	250,000 260,000	60 20	26,000,000	260,000	100				10/11
39,100,000	250,000 260,000 270,000	60 20 70				18,900,000	270,000	70	10/17
22,900,000	250,000 260,000 270,000	60 20 10	16,200,000	270,000	60				10/22
45,300,000	250,000 260,000 270,000 280,000	60 20 10 80				22,400,000	280,000	80	10/25
15,000,000	250,000	60	30,300,000	280,000 270,000 260,000	80 10 20				10/29
15,000,000	بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره		72,500,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته		72,500,000	بهای تمام شده کالای خریداری شده		
						15,000,000	موجودی کالای اول دوره		
						87,500,000	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش		

کارت حساب کالا روش میانگین (بدون اعشار)

تاریخ	خرید			بهای تمام شده کالای فروش رفته			مانده	
	تعداد	نرخ	مبلغ	تعداد	نرخ	مبلغ	تعداد	مبلغ
10/1							60	15,000,000
10/9	120	260,000	31,200,000				180	46,200,000
10/11				100	256,667	25,666,700	80	20,533,300
10/17	70	270,000	18,900,000				150	39,433,300
10/22				60	262,889	15,773,340	90	23,659,960
10/25	80	280,000	22,400,000				170	46,059,960
10/29				110	270,941	29,803,510	60	16,256,450
			72,500,000			71,243,550		16,256,450
			15,000,000					
			87,500,000					

ب) نتایج حاصل از سه روش را مقایسه کنید .

سود ناویژه

میانگین	لایفو	فایفو	فروش
103,000,000	103,000,000	103,000,000	
71,243,550	72,500,000	70,700,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته
31,756,450	30,500,000	32,300,000	سود ناویژه
موجودی کالای پایان دوره			
16,256,450	15,000,000	16,800,000	

م 6-4 اطلاعات زیر در مورد شرکت دایموند در دست است. این شرکت از سیستم ثبت ادواری موجودی کالا استفاده می کند. شرکت دایموند به تجارت قطعات الماس اشتغال دارد. الماس هایی که این شرکت خرید و فروش می کند همگی از یک نوع و در یک اندازه است. هر بسته ای از الماس که خریداری می شود به دقت گد گذاری می شود، بنابراین بهای تمام شده خرید آن ها کاملاً مشخص است .

- 1 خرداد موجودی کالا در ابتدای دوره متشکل از 150 قطعه الماس به بهای هر قطعه 3 میلیون ریال
- 2 خرداد خرید 200 قطعه به بهای هر قطعه 3/5 میلیون ریال
- 5 خرداد فروش 150 قطعه به قیمت هر قطعه 6 میلیون ریال
- 10 خرداد خرید 350 قطعه به بهای هر قطعه 3/75 میلیون ریال
- 25 خرداد فروش 200 قطعه به بهای هر قطعه 6/5 میلیون ریال

خواسته ها

الف) فرض کنید شرکت دایموند از روش شناسایی ویژه استفاده می کند .

بهای تمام شده کالای آماده برای فروش

تعداد (قطعه)	بهای هر قطعه	بهای تمام شده		
150	3,000,000	450,000,000	موجودی ابتدای دوره	1 خرداد
200	3,500,000	700,000,000	خرید	2 خرداد
350	3,750,000	1,312,500,000	خرید	10 خرداد
700		2,462,500,000	کالای آماده برای فروش	

فروش

تعداد (قطعه)	بهای هر قطعه	فروش		
150	6,000,000	900,000,000	فروش	5 خرداد
200	6,500,000	1,300,000,000	فروش	25 خرداد
350		2,200,000,000	فروش	فروش

1- نشان دهید شرکت چگونه می تواند با انتخاب الماس هایی که به فروش می رساند، سود ناویژه خردادماه خود را حداکثر کند .

تاریخ	شرح	تعداد (قطعه)	بهای هر قطعه	بهای تمام شده
1 خرداد	موجودی ابتدای دوره	150	3,000,000	450,000,000
2 خرداد	خرید	200	3,500,000	700,000,000
	کالای فروش رفته			1,150,000,000
	موجودی کالای پایان دوره			
تاریخ	شرح	تعداد (قطعه)	بهای هر قطعه	بهای تمام شده
10 خرداد	خرید	350	3,750,000	1,312,500,000
	فروش خالص	350		2,200,000,000
	بهای تمام شده کالای فروش رفته			1,150,000,000
	سود ناویژه			1,050,000,000

2 - نشان دهید شرکت چگونه می تواند با انتخاب الماس هایی که به فروش می رساند، سود ناویژه خردادماه خود را حداقل کند .

تاریخ	شرح	تعداد (قطعه)	بهای هر قطعه	بهای تمام شده
1 خرداد	موجودی ابتدای دوره	150	3,000,000	450,000,000

700,000,000	3,500,000	200	خرید	2 خرداد
1,150,000,000			موجودی کالای پایان دوره	
کالای فروش رفته				
بهای تمام شده	بهای هر قطعه	تعداد (قطعه)	شرح	تاریخ
1,312,500,000	3,750,000	350	خرید	10 خرداد
2,200,000,000		350	فروش خالص	
1,312,500,000			بهای تمام شده کالای فروش رفته	
887,500,000			سود ناویژه	

ب) فرض کنید شرکت دایموند از روش فایفو استفاده می کند. بهای تمام شده کالای فروش رفته را محاسبه کنید. تحت این روش، سود ناویژه شرکت برای خردادماه چه مبلغی است؟

بهای تمام شده	بهای هر قطعه	تعداد (قطعه)	شرح	تاریخ
450,000,000	3,000,000	150	موجودی ابتدای دوره	1 خرداد
700,000,000	3,500,000	200	خرید	2 خرداد
1,150,000,000			کالای فروش رفته	
2,200,000,000		350	فروش خالص	
1,150,000,000			بهای تمام شده کالای فروش رفته	
1,050,000,000			سود ناویژه	

ج) فرض کنید شرکت دایموند از روش لایفو استفاده می کند. بهای تمام شده کالای فروش رفته را محاسبه کنید. تحت این روش، سود ناویژه شرکت برای خردادماه چه مبلغی است؟

بهای تمام شده	بهای هر قطعه	تعداد (قطعه)	شرح	تاریخ
1,312,500,000	3,750,000	350	خرید	10 خرداد
2,200,000,000		350	فروش خالص	
1,312,500,000			بهای تمام شده کالای فروش رفته	
887,500,000			سود ناویژه	

د) از میان این سه روش ارزشیابی موجودی کالا، در شرکت دایموند کدام روش را باید انتخاب کرد؟ چرا؟ شناسایی ویژه

م 4-7 مدیریت شرکت زاگرس قصد دارد تأثیرات مقایسه ای روش های فایفو و لایفو را تعیین کند. برای سال 1391، ثبت های حسابداری اطلاعات زیر را نشان می دهد.

شرح	تعداد	مبلغ
موجودی 1 فروردین	10,000 واحد	350,000,000
بهای کالای خریداری شده	120,000 واحد	5,045,000,000
فروش کالا	100,000 واحد	6,650,000,000
هزینه های عملیاتی		1,300,000,000

کالاهای خریداری شده متشکل از:

35,000 واحد	به بهای هر واحد	40,000 ریال	به تاریخ	10 شهریور،
60,000 واحد	به بهای هر واحد	42,000 ریال	به تاریخ	15 دی
25,000 واحد	به بهای هر واحد	45,000 ریال	در تاریخ	20 بهمن

نرخ مالیات بر درآمد 28 درصد

خواسته ها

الف) صورت سود و زیان فشرده مقایسه ای را برای سال 1391 تحت روش فایفو و لایفو تهیه کنید (محاسبات موجودی کالای پایان دوره را ارائه کنید).

$$350,000,000 + 5,045,000,000 = 5,395,000,000$$

بهای تمام شده کالای آماده برای فروش

$$\frac{5,395,000,000}{130,000} \times 30,000 = 1,245,000,000 \text{ میانگین}$$

شرح	تعداد	نرخ	مبلغ
موجودی 1 فروردین	10,000 واحد	35,000	350,000,000
6/10	35,000 واحد	40,000	1,400,000,000
10/15	60,000	42,000	2,520,000,000
11/20	25,000	45,000	1,125,000,000
آماده برای فروش	130,000		5,395,000,000

فایفو

تاریخ	تعداد (واحد)	بهای هر واحد ریال	قیمت تمام شده ریال
11/20	25,000	45,000	1,125,000,000
10/15	5,000	42,000	210,000,000
بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره	30,000		1,335,000,000

لایفو

تاریخ	تعداد (واحد)	بهای هر واحد ریال	قیمت تمام شده ریال
-------	--------------	-------------------	--------------------

350,000,000	35,000	10,000	موجودی
800,000,000	40,000	20,000	خرید 6/10
1,150,000,000		30,000	بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره

صورت سود و زیان فشرده

LIFO	FIFO	شرح
6,650,000,000	6,650,000,000	فروش
		بهای تمام شده کالای فروش رفته:
350,000,000	350,000,000	موجودی کالای اول دوره
5,045,000,000	5,045,000,000	بهای تمام شده کالای خریداری شده
5,395,000,000	5,395,000,000	بهای تمام شده کالای آماده فروش
1,150,000,000	1,335,000,000	موجودی کالای پایان دوره
4,245,000,000	4,060,000,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته
2,405,000,000	2,590,000,000	سود ناویژه
1,300,000,000	1,300,000,000	کسر می شود هزینه های عملیاتی
1,105,000,000	1,290,000,000	سود خالص قبل از مالیات
322,000,000	361,200,000	مالیات بر درآمد 28%
828,000,000	928,800,000	سود خالص بعد از مالیات

(ب) به پرسش های زیر پاسخ دهید.

- 1- کدام روش (فایفو یا لایفو) از دید ترازنامه ای روش مربوط تری برای ارزش گذاری موجودی ها است؟ چرا؟
- 2- کدام روش، از دید سود و زیانی، ارزش مربوط تری را برای سود خالص گزارش می کند؟ چرا؟
- 3- کدام روش به جریان واقعی کالاها نزدیکتر است؟ چرا؟
- 4- با به کارگیری کدام روش وجه نقد پایان دوره بیشتر خواهد بود؟ چرا؟
- 5- با ارائه محاسبات، نشان دهید سود ناخالص تحت روش های فایفو، لایفو و میانگین چه تفاوتی دارد؟ در کدام روش سود ناخالص حداکثر می شود؟

م 4-8 یک فروشگاه خرده فروشی از سیستم ثبت دائمی موجودی ها استفاده می کند. اطلاعات زیر در دسترس است:

تاریخ	شرح	تعداد	بهای خرید یا فروش هر واحد
29 اسفند دوره قبل	موجودی پایان دوره	150	170,000

210,000	100	خرید	2 فروردین
400,000	150	فروش	6 فروردین
240,000	75	خرید	9 فروردین
450,000	50	فروش	10 فروردین
280,000	100	خرید	23 فروردین
500,000	110	فروش	30 فروردین

خواسته ها

الف) برای هر یک از فرض های زیر (1) بهای تمام شده کالای فروش رفته و (2) موجودی کالای پایان دوره را محاسبه کنید :
 (1) لایفو (2) فایفو (3) میانگین

کارت حساب کالا روش FIFO

تاریخ	خرید		بهای تمام شده کالای فروش رفته			مانده	
	تعداد	نرخ	مبلغ	تعداد	نرخ	مبلغ	تعداد
1/1						170,000	150
1/2	100	210,000				170,000 210,000	150 100
1/6			25,500,000	170,000	150	210,000	100
1/9	75	240,000				210,000 240,000	100 75
1/10			10,500,000	210,000	50	260,000 270,000	50 75
1/23	100	280,000				210,000 240,000 280,000	50 75 100
1/30			24,900,000	210,000 240,000	50 60	240,000 280,000	15 100
			60,900,000			بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره	
						31,600,000	
			67,000,000			بهای تمام شده کالای خریداری شده	
			25,500,000			موجودی کالای اول دوره	
			92,500,000			بهای تمام شده کالای آماده برای فروش	

کارت حساب کالا روش LIFO

تاریخ	خرید		بهای تمام شده کالای فروش رفته			مانده	
	تعداد	نرخ	مبلغ	تعداد	نرخ	مبلغ	تعداد

25,500,000	170,000	150							1/1
46,500,000	170,000 210,000	150 100				21,000,000	210,000	100	1/2
17,000,000	170,000	100	29,500,000	210,000 170,000	100 50				1/6
35,000,000	170,000 240,000	100 75				18,000,000	240,000	75	1/9
23,000,000	170,000 240,000	100 25	12,000,000	240,000	50				1/10
51,000,000	170,000 240,000 280,000	100 25 100				28,000,000	280,000	100	1/23
20,600,000	170,000 240,000	100 15	30,400,000	280,000 240,000	100 10				1/30
20,600,000	بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره		71,900,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته		67,000,000	بهای تمام شده کالای خریداری شده		
						25,500,000	موجودی کالای اول دوره		
						92,500,000	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش		

کارت حساب کالا روش میانگین بدون اعشار

تاریخ	خرید			بهای تمام شده کالای فروش رفته			مانده		
	تعداد	نرخ	مبلغ	تعداد	نرخ	مبلغ	تعداد	نرخ	مبلغ

25,500,000	170,000	150							1/1
46,500,000	186,000	250				21,000,000	210,000	100	1/2
18,600,000		100	27,900,000	186,000	150				1/6
36,600,000	209,143	175				18,000,000	240,000	75	1/9
26,143,000		125	≅10,457,000	209,143	50				1/10
54,143,000	240,636	225				28,000,000	280,000	100	1/23
27,673,000		115	≅26,470,000	240,636	110				1/30
27,673,000	بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره		64,827,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته		67,000,000	بهای تمام شده کالای خریداری شده		
						25,500,000	موجودی کالای اول دوره		
						92,500,000	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش		

ب) نتایج حاصل از سه روش فوق را مقایسه کنید.

میانگین	لایفو	فایفو	
64,827,000	71,900,000	60,900,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته
27,673,000	20,600,000	31,600,000	موجودی کالای پایان دوره
92,500,000	92,500,000	92,500,000	کالای آماده برای فروش

م 4-9 شرکت اطلس عملیات خود را در تاریخ 1 مرداد 1391 آغاز کرده است و از سیستم ثبت دائمی موجودی ها استفاده می کند. در طول مرداد رویدادهای مالی زیر رخ داده است :

تاریخ	تعداد خرید	بهای هر واحد	تعداد فروش
1 مرداد	7	1,500,000	
4 مرداد			4
8 مرداد	8	1,700,000	
12 مرداد			5
15 مرداد	6	1,850,000	
20 مرداد			3
25 مرداد			4

خواسته ها

الف) ارزش موجودی کالا با استفاده از سه روش فایفو، لایفو و میانگین متحرک محاسبه کنید.

کارت حساب کالا روش FIFO

مانده			بهای تمام شده کالای فروش رفته			خرید			تاریخ
مبلغ	نرخ	تعداد	مبلغ	نرخ	تعداد	مبلغ	نرخ	تعداد	
10,500,000	1,500,000	7							5/1
4,500,000	1,500,000	3	6,000,000	1,500,000	4				5/4
18,100,000	1,500,000 1,700,000	3 8				13,600,000	1,700,000	8	5/8
10,200,000	1,700,000	6	7,900,000	1,500,000 1,700,000	3 2				5/12
20,100,000	1,700,000 1,650,000	6 6				9,900,000	1,650,000	6	5/15
15,000,000	1,700,000 1,650,000	3 6	5,100,000	1,700,000	3				5/20
8,250,000	1,650,000	5	6,750,000	1,700,000 1,650,000	3 1				5/25
8,250,000	بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره		25,750,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته		23,500,000	بهای تمام شده کالای خریداری شده		
						10,500,000	موجودی کالای اول دوره		
						34,000,000	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش		

کارت حساب کالا روش LIFO

مانده	بهای تمام شده کالای فروش رفته	خرید	تاریخ
-------	-------------------------------	------	-------

مبلغ	نرخ	تعداد	مبلغ	نرخ	تعداد	مبلغ	نرخ	تعداد	
10,500,000	1,500,000	7							5/1
4,500,000	1,500,000	3	6,000,000	1,500,000	4				5/4
18,100,000	1,500,000 1,700,000	3 8				13,600,000	1,700,000	8	5/8
9,600,000	1,500,000 1,700,000	3 3	8,500,000	1,700,000	5				5/12
19,500,000	1,500,000 1,700,000 1,650,000	3 3 6				9,900,000	1,650,000	6	5/15
14,550,000	1,500,000 1,700,000 1,650,000	3 3 3	4,950,000	1,650,000	3				5/20
8,250,000	1,500,000 1,700,000	3 2	6,650,000	1,650,000 1,700,000	3 1				5/25
7,900,000	بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره		26,100,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته		23,500,000	بهای تمام شده کالای خریداری شده		
						10,500,000	موجودی کالای اول دوره		
						34,000,000	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش		

ب) کدام روش بیشترین (کمترین) ارزش را برای موجودی کالا محاسبه می کند؟

م 10-4 فروشگاه صابری در تاریخ 25 خرداد 1391، 70 درصد موجودی های خود را در اثر آتش سوزی از دست داد. اطلاعات زیر از دفاتر حسابداری فروشگاه استخراج شده است:

شرح	اردیبهشت	خرداد
فروش خالص	3,000,000,000	2,500,000,000
خرید خالص	1,978,000,000	1,910,000,000
هزینه حمل	29,000,000	40,000,000
موجودی ابتدای دوره	45,000,000	132,000,000
موجودی انتهای دوره	132,000,000	؟

تمامی کالای فروشگاه تحت پوشش بیمه آتش سوزی بوده است. برای شرکت بیمه گزارشی تهیه کنید که مبلغ و نحوه محاسبه کالای خسارت دیده را نشان دهد.

خواسته ها

الف) نسبت حاشیه سود خالص را برای اردیبهشت محاسبه کنید .

ب) با استفاده از نسبت حاشیه سود خالص اردیبهشت ماه ، کل موجودی کالای خرد دامه و موجودی کالای سوخته شده را محاسبه کنید .

الف)

شرح	اردیبهشت
فروش خالص	3,000,000,000
موجودی کالای ابتدای ماه	45,000,000
خرید خالص	1,978,000,000
هزینه حمل	29,000,000
بهای تمام شده کالای خریداری شده	2,007,000,000
بهای تمام شده کالای آماده برای فروش	2,052,000,000
موجودی کالای پایان ماه	132,000,000
بهای تمام شده کالای فروش رفته	1,920,000,000
سود ناخالص برآوردی	1,080,000,000

نرخ سود ناخالص پایان بهمن ماه

$$= \frac{1,080,000}{3,000,000,000} \times 100 = 36\%$$

ب)

مرحله 2:		مرحله 1:	
132,000,000	موجودی اول دوره	2,500,000,000	فروش خالص
1,910,000,000	خرید خالص	900,000,000	منهای: سود ناویژه برآوردی (36% × 2,500,000,000 ریال)
40,000,000	هزینه حمل	1,600,000,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته،
1,950,000,000	بهای تمام شده کالای خریداری		
2,082,000,000	بهای تمام شده کالای آماده برای		
1,600,000,000	بهای تمام شده کالای فروش رفته برآوردی	482,000,000 × 70% = 337,400,000	کالای سوخته شده
482,000,000	مبلغ خسارت/بهای تمام شده کالای پایان دوره برآوردی	144,600,000 × 30% =	کالای موجود 482,000,000

م 11-4 فروشگاه زنجیره ای شهروند از روش خرده فروشی برای برآورد موجودی های پایان دوره خود استفاده می کند. اطلاعات زیر برای دو بخش این فروشگاه در تاریخ 1 آبان 1391 در دسترس است :

شرح	کالاهای ورزشی	جواهر آلات و تزئینی
-----	---------------	---------------------

بهای تمام شده	قیمت خرده فروشی	بهای تمام شده	قیمت خرده فروشی	
	1,160,000		1,000,000	فروش خالص
675,000	1,158,000	741,000	1,066,000	خریدها
(26,000)	(20,000)	(12,000)	(40,000)	برگشت از خرید
(12,360)		(2,440)		تخفیفات خرید
9,000		14,000		هزینه حمل
47,360	62,000	39,440	74,000	موجودی ابتدای دوره

در تاریخ 29 اسفند کالای خود را به قیمت خرده فروشی، شمارش کرد. ارزش خرده فروشی واقعی موجودی های بخش کالاهای ورزشی 95,000 ریال و بخش جواهرآلات و تزئینی 44,000 ریال است.

خواسته ها الف) بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره هر دو بخش را در تاریخ 30 آبان با استفاده از روش خرده فروشی تعیین کنید.

ب) بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره هر دو بخش را در تاریخ 29 اسفند، با فرض نسبت بهای تمام شده به قیمت خرده فروشی 60 درصد برای بخش کالای ورزشی و 64 درصد برای بخش جواهرآلات و تزئینی محاسبه کنید.

کالاهای ورزشی		شرح
قیمت خرده فروشی	بهای تمام شده	
74,000	47,360	موجودی کالای ابتدای دوره
1,066,000	675,000	خریدها
(40,000)	(26,000)	برگشت از خرید
--	(12,360)	تخفیفات خرید
1,026,000	636,640	خرید خالص
--	9,000	هزینه حمل
1,026,000	645,640	بهای تمام شده کالای خریداری شده
1,100,000	693,000	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
1,000,000		فروش خالص
100,000		موجودی کالای پایان دوره به قیمت خرده فروشی
$693,000 \div 1,100,000 = 63\%$		نسبت بهای تمام شده به قیمت خرده فروشی
$100,000 \times 63\% = 63,000$		بهای تمام شده موجودی کالادر 8/30 برآوردی

جواهرآلات و تزئینی		شرح
قیمت خرده فروشی	بهای تمام شده	
62,000	39,440	موجودی کالای ابتدای دوره

1,158,000	741,000	خریدها
(20,000)	(12,000)	برگشت از خرید
--	(2,440)	تخفیفات خرید
<u>1,138,000</u>	726,560	خرید خالص
--	14,000	هزینه حمل
1,138,000	<u>740,560</u>	بهای تمام شده کالای خریداری شده
1,200,000	780,000	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
1,160,000		فروش خالص
40,000		موجودی کالای پایان دوره به قیمت خرده فروشی
$780,000 \div 1,200,000 = \%65$		نسبت بهای تمام شده به قیمت خرده فروشی
$40,000 \times \%65 = 26,000$		بهای تمام شده موجودی کالادر 8/30 برآوردی

1 (ب) $95,000 \times \%60 = 57,000$

2 (ب) $44,000 \times \%64 = 28,160$

سوالات خودآزمایی فصل پنج

1- شرکت دانیال، جهت خرید تجهیزات، متحمل مخارج زیر شده است:

پاسخ نامه عملی حسابداری تکمیلی کار دانش 1391 – محمدزاده

قیمت نقدی 24,000 ریال، مالیات خرید 1,200 ریال، بیمه حمل 200 ریال و نصب و راه اندازی 400 ریال،

بهای تمام شده تجهیزات چه مبلغی است؟

الف) 24,000 ریال ب) 25,200 ریال ج) 25,400 ریال د) 25,800 ریال

2- استهلاك فرآیند است.

الف) ارزش گذاری ب) تخصیص بهای تمام شده ج) تجميع نقدینگی د) ارزیابی

3- شرکت ملیکا، در ابتدای سال 1389 تجهیزاتی را به بهای تمام شده 400,000 ریال خریداری نمود ارزش اسقاط و عمر مفید برآوردی تجهیزات مذکور به ترتیب 10,000 ریال و 5 سال است.

مبلغ استهلاك انباشته تجهیزات در انتهای سال 1390 با استفاده از روش خط مستقیم چه میزان است؟

الف) 80,000 ریال ب) 160,000 ریال ج) 78,000 ریال د) 156,000 ریال

4- شرکت تربت، در ابتدای سال 1389 کامیونی را به قیمت 12,000 ریال تحصیل نمود. ارزش اسقاط کامیون در پایان 5 سال عمر مفید دارای، 1,000 ریال برآورد شده است. در صورتی که کل فعالیت برآوردی کامیون 10,000 کیلومتر باشد و در طی سال 1389، این کامیون 3,000 کیلومتر طی کرده باشد، با استفاده از روش واحدهای فعالیت، مانده استهلاك انباشته در انتهای سال 1389 (در ترازنامه) چه مبلغی است؟

الف) 3,300 ریال ب) 6,600 ریال ج) 4,400 ریال د) 4,500 ریال

5- شرکت جعفری در ابتدای سال 1390 تجهیزاتی را به بهای تمام شده 60,000 ریال تحصیل نمود. عمر مفید و ارزش اقساط برآوردی تجهیزات مذکور 8 سال و 8,000 ریال برآورد شده است. هزینه استهلاك دارایی ها در سال 1391، بر اساس روش مانده نزولی مضاعف چه مبلغی است؟

الف) 65,000 ریال ب) 11,250 ریال ج) 15,000 ریال د) 6,562 ریال

6- در هنگام تغییر در استهلاك برآوردی:

الف) استهلاك قبلی باید اصلاح شود. ب) استهلاك جاری و آینده باید مورد بازنگری قرار گیرند.

ج) تنها استهلاك سال های آتی باید بازنگری شوند. د) هیچ کدام

7 - شرکت امجد، در ابتدای سال 1390، کامیونی را به قیمت 60,000 ریال خریداری نمود. روش استهلاك کامیون خط مستقیم و عمر مفید و ارزش اسقاط برآوردی آن به ترتیب 10 سال و 12,000 ریال است. در انتهای سال 1392 پیش از انجام آرتیکل های تعدیلی، شرکت تصمیم به تغییر عمر باقی مانده برآوردی به 4 سال (سال 1392 نیز مشمول تغییر است) و تغییر ارزش اسقاط به 2,000 ریال نمود. هزینه ی استهلاك سال 1392 چه میزان است؟

پاسخ نامه عملی حسابداری تکمیلی کار دانش 1391 – محمدزاده

الف) 6,000 ریال ب) 4,800 ریال ج) 15,000 ریال د) 12,100 ریال

8- الحاقات دارایی های ثابت

الف) هزینه جاری است. ب) به حساب هزینه تعمیر بدهکار می شود.

ج) به حساب خرید بدهکار می شود. د) سرمایه ای می شود.

9- ذرکت بنان تصمیم دارد یکی از ماشین آلات قدیمی خود را در تاریخ 1390/6/30 به فروش رساند. این ماشین آلات، در ابتدای سال 1386 بهای تمام شده 80,000 ریال تحصیل شده اند. شرکت، این ماشین آلات را بر اساس 10 سال عمر مفید و بدون ارزش اسقاط و به روش خط مستقیم مستهلک نموده است. اگر ماشین آلات مذکور، به قیمت 26,000 ریال فروخته شوند، زیان قابل شناسایی در زمان فروش چه مبلغی خواهد بود؟

الف) 18,000 ریال ب) 54,000 ریال ج) 22,000 ریال د) 46,000 ریال

10- شرکت ملکی، ماشین آلات قدیمی خود را با ارزش دفتری 39,000 ریال و ارزش منصفانه بازار 35,000 ریال و پرداخت 10,000 ریال سرک نقدی با ماشین آلات جدید معاوضه نمود. مبادله دارای ماهیت تجاری است. ماشین تحصیل شده باید به چه قیمتی در دفاتر شرکت ملکی ثبت گردد؟

الف) 45,000 ریال ب) 46,000 ریال ج) 49,000 ریال د) 50,000 ریال

11- در معاوضه دارایی هایی که دارای ماهیت تجاری هستند؟

الف) سود و زیان بلافاصله شناسایی نمی شود. ب) تنها سود بلافاصله شناسایی می شود.

ج) تنها زیان بلافاصله شناسایی می شود. د) هم سود و هم زیان، هر دو بلافاصله شناسایی می شوند.

12- از مشخصات دارایی ثابت مشهود می باشد؟

الف) استهلاک پذیرند. ب) عدم اختصاص آن ها برای فروش به مشتریان

ج) بادوام و عمر طولانی د) هر سه مورد

13- اگر بخواهیم یک وسیله نقلیه که ارزش دفتری آن 1,300,000 ریال است، را با یک وسیله نقلیه دیگر به قیمت 3,400,000 ریال معاوضه کنیم و 2,000,000 ریال نقداً بپردازیم. سود و زیان حاصل از این معامله چند ریال است؟

الف) 100,000 ریال زیان ب) 100,000 ریال سود ج) 1,300,000 ریال زیان د) 1,300,000 ریال سود

14- کامپیوتری که قیمت نقدی آن 8,000,000 ریال بود با شرایط نسیه به مبلغ 10,000,000 ریال خریداری شد. مبلغ 1,500,000 ریال بابت وسایل جانبی و حدود 400,000 ریال برای سرویس آن پرداخت گردید. بهای تمام شده آن چند ریال است؟

الف) 9,900,000 ریال ب) 11,900,000 ریال ج) 8,000,000 ریال د) 10,000,000 ریال

15- تجهیزات و تأسیسات جزء کدام طبقه از حساب های ترازنامه ای است؟

الف) دارایی نامشهود ب) دارایی های ثابت مشهود ج) دارایی های متغیر د) دارایی های سرمایه ای

16- حساب استهلاک انباشته در پایان دوره مالی به چه حسابی منتقل می شود؟

الف) به همراه سایر هزینه ها به حساب سود و زیان منتقل می شود.

ب) جزء حساب های دائمی است و به سال بعد منتقل می شود.

ج) جزء حساب های موقت است و به حساب خلاصه سود و زیان منتقل می شود.

د) جزء حساب های دائمی است و به خلاصه سود و زیان منتقل می شود.

17- چه عامل یا عواملی باید در محاسبه استهلاک مورد توجه قرار گیرند؟

الف) بهای تمام شده دارایی ثابت ب) عمر مفید ج) ارزش اسقاط د) هر سه مورد

18- مؤسسه ای یک دستگاه تراش به مبلغ 80,000,000 ریال خریداری کرده و پیش بینی شده که بعد از 10 سال کار 20,000,000 ریال ارزش داشته باشد. هزینه استهلاک سالانه آن چند ریال است؟

الف) 600,000 ریال ب) 6,000,000 ریال ج) 4,000,000 ریال د) 8,000,000 ریال

19- اگر بخواهیم یک دستگاه وسیله نقلیه فرسوده که قیمت تمام شده آن 1,800,000 ریال و مانده حساب استهلاک انباشته آن در تاریخ معاوضه 1,200,000 ریال است را با یک وسیله نقلیه دیگر به قیمت 4,000,000 ریال معاوضه نماییم و مبلغ 2,500,000 ریال نقداً پردازیم. سود و زیان حاصله از این معامله چند ریال است؟

الف) 1,000,000 ریال سود ب) 900,000 ریال زیان ج) 1,000,000 ریال زیان د) 900,000 ریال سود

نام دارایی ثابت	عناصر تشکیل دهنده بهای تمام شده
زمین	قیمت خرید نقدی زمین - کمیسیون معاملات مالیات و عوارض شهرداری - هزینه های نقل و انتقال - حق الزحمه کارشناسی یا ارزیابی - حق ثبت دفتر خانه - هزینه اضافی همزمان با خرید - هزینه پاک سازی - زهکشی - هزینه تسطیح - (عواید حاصل از فروش مصالح - هزینه های تخریب)

بهبودی زمین (معمولاً استهلاك پذیر)	مسیر ماشین رو - پارکینگ - پرچین (حصار کشی) منظره سازی - آب پاش ها - سنگ فرش ها - سیستم روشنایی -
ساختمان خریداری شده	هزینه های خرید نقدی - هزینه های جانبی (حق الزحمه وکیل، بیمه خرید و انتقال مالکیت) کمیسیون املاک - هزینه های آماده سازی جهت استفاده (تعمیر پشت بام کف پوش ها - سیم کشی و لوله کشی)
ساختمان احداثی	قرارداد ساخت حق الزحمه معمار - مجوزهای ساخت - هزینه های حفاری - بهای مصالح - هزینه تأمین مالی پروژه (هزینه سود تضمین شده وام در دوره ساخت)
تجهیزات و ماشین آلات	قیمت خرید نقدی - مالیات خرید - هزینه حمل و بیمه حمل ماشین الات و تجهیزات - مونتاز کردن اجزاء - هزینه نصب - آزمونها - رنگ آمیزی - مالیات بر ارزش افزوده

تمرین ها فصل پنجم

ت 1-5 مخارج زیر جهت خرید یک زمین به وقوع پیوسته اند:

قیمت نقدی 70,000 ریال، مالیات معوق 3,000 ریال، کارمزد املاک 25,000 ریال، هزینه قانونی 2,000 ریال، پاک سازی زمین 3,500 ریال، بهای تمام شده زمین چند ریال است؟

تمرین 1

$$70,000 + 3,000 + 25,000 + 2,000 + 3,500 = 103,500$$

بهای تمام شده زمین

ت 2-5 شرکت نیلی، برای خرید یک کامیون مخارج زیر را انجام داده است: قیمت نقدی 30,000 ریال، بیمه تصادف سالانه 2,000 ریال، مالیات خرید 1,500 ریال، مجوزها 100 ریال، رنگ آمیزی 4,000 ریال، بهای تمام شده کامیون چه مبلغی است؟

تمرین 2-

$$30,000 + 1,500 + 4,000 = 35,500$$

بهای تمام شده کامیون

مجوزها جزو هزینه های جاری تلقی می شوند.

ت 3-5 شرکت کوهسار، کامیونی را به قیمت 42,000 ریال خریداری نموده است. ارزش اسقاط کامیون در پایان 4 سال عمر مفید دارایی، 6,000 ریال است. با استفاده از روش خط مستقیم، استهلاك سال های اول و دوم را محاسبه کنید.

$$\frac{42,000 - 6,000}{4} = 9,000$$

ت 3- استهلاك سالانه در خط مستقیم 9,000

ت 4-5 شرکت بروجردی در 1390/1/1 زمین و ساختمانی را خریداری کرد. بهترین برآورد مدیریت از ارزش زمین 1,000,000 ریال و ساختمان 200,000 ریال است. اما مدیر، به حسابداران گفته که زمین و ساختمان را به ترتیب 220,000 و 80,000 ریال ثبت کنند. ساختمان طی 20 سال بر اساس روش خط مستقیم مستهلک می شود و ارزش اسقاط آن صفر است. چرا مدیریت از حسابداری چنین تقاضایی دارد و آیا این خواسته اخلاقی است؟

تمرین 4-5

توصیه مدیر		شرایط واقعی	
استهلاک سالانه $80,000 \times \frac{1}{20} = 4,000$		استهلاک سالانه $200,000 \times \frac{1}{20} = 10,000$	
زمین	ساختمان	زمین	ساختمان
220,000	80,000	100,000	200,000
هزینه استهلاک 4,000		هزینه استهلاک 20,000	
استهلاک انباشته 4,000		استهلاک انباشته 20,000	

از آنجا که ساختمان استهلاک پذیر است و منظور نمودن استهلاک باعث افزایش هزینه ها و در نتیجه کاهش سود خواهد شد. بدین ترتیب مدیر می خواهد که بنا به دلایلی میزان سود خود را بیشتر از میزان واقعی نشان دهد. اخلاقی نیست.

ت 5-5 اطلاعات استهلاک شرکت کوهسار در تمرین 3-5 ارایه شده است. فرض کنید نرخ استهلاک به روش مانده نزولی، 2 برابر نرخ استهلاک به روش خط مستقیم است.

مطلوب است: محاسبه استهلاک سال های اول و دوم به روش مانده نزولی.

تمرین 5-5 نرخ استهلاک در روش نزولی $50\% = \frac{100}{4} \times 2$ یا $\frac{2}{4}$

سال اول	$42,000 \times 50\% = 21,000$	سال دوم	$(42,000 - 21,000) \times 50\% = 10,500$
سال اول	$42,000 \times \frac{2}{4} = 21,000$	سال دوم	$(42,000 - 21,000) \times \frac{2}{4} = 10,500$

ت 6-5 شرکت اسپیدی، از روش واحدهای فعالیت برای محاسبه استهلاک تاکسی های خود استفاده می کند. انتظار می رود هر تاکسی 150,000 مایل مسافت طی نماید. اگر قیمت تمام شده تاکسی شماره 10، 17,000,000 و ارزش اسقاط آن 2,000,000 ریال باشد با فرض این که در سال اول 30,000 مایل و در سال دوم 20,000 مایل طی کرده است.

مطلوب است محاسبه استهلاک هر سال تاکسی شماره 10.

تمرین 6-5

سال اول	$(1,700,000 - 2,000,000) \times \frac{30,000}{150,000} = 3,000,000$
سال دوم	$(1,700,000 - 2,000,000) \times \frac{20,000}{150,000} = 2,000,000$

ت 5-7 در تاریخ 1390/1/1، دفاتر شرکت رامین، مانده تجهیزات و استهلاک انباشته آن را به ترتیب 29,000 و 9,000 ریال نشان می دهد. استهلاک با استفاده از روش خط مستقیم محاسبه شده است که در آن عمر مفید دارایی و ارزش اسقاط به ترتیب 10 سال و 2,000 ریال فرض شده است. در این تاریخ، شرکت به این نتیجه می رسد که این تجهیزات، تنها 4 سال دیگر کاربرد خواهد داشت. مطلوب است محاسبه استهلاک سالانه بازمینی شده.

تمرین 7-

تجهیزات	الف)
20,000	ارزش دفتری در 90/1/1
2,000	کسر می شود ارزش اسقاط
18,000	بهای تمام شده قابل استهلاک
4	عمر مفید باقی مانده
4,500	استهلاک بازمینی شده 90

ت 5-8 شرکت کوهساران، دو مبادله زیر را در ارتباط با کامیون های خود انجام داده است:

(1) پرداخت 45 ریال جهت تغییر نوع سوخت

(2) پرداخت 400 ریال جهت نصب تجهیزات اضافه که کارایی عملیاتی آن ها را افزایش می دهد.

مطلوب است ثبت روزنامه رویداد های فوق.

تمرین 8

400	کامیون	45	کامیون
400	موجودی نقد	45	موجودی نقد
ثبت پرداخت نقدی بابت نصب تجهیزات به کامیون		ثبت پرداخت نقدی بابت تغییر نوع سوخت کامیون باعث افزایش ارزش دارایی می شود بنابراین به قیمت تمام شده اضافه می گردد.	

ت 5-9 مبادلات زیر را در دفتر روزنامه ثبت کنید.

الف) شرکت گلفام، تجهیزاتش را که دارای بهای تمام شده ای معادل 41,000 ریال استاز دور خارج نمود استهلاک انباشته تجهیزات 41,000 ریال و ارزش اسقاط آن تجهیزات صفر است.

ب) با استفاده از مفروضات بخش الف و در نظر گرفتن استهلاك انباشته به مبلغ 39,000 ریال، مبادله را ثبت نماید.

تمرین 9-

39,000	ب) استهلاك انباشته تجهیزات	41,000	الف) استهلاك انباشته تجهیزات
2,000	زیان کنارگذاری	41,000	تجهیزات
41,000	تجهیزات		از دور خارج نمودن تجهیزات
	از دور خارج نمودن تجهیزات		

ت 10-5 شرکت چکاوک در تاریخ 1390/9/30 تجهیزات دفتر را به مبلغ نقدی 10,000 ریال فروخت. بهای تمام شده تجهیزات 72,000 ریال و استهلاك انباشته تجهیزات در 1390/1/1 معادل 42,000 ریال است. استهلاك 9 ماهه سال 1390 معادل 5,250 ریال است.

مطلوب است ثبت رویدادهای زیر:

الف) به روز رسانی استهلاك به تاریخ 1390/9/30

ب) ثبت فروش تجهیزات

تمرین 10

استهلاك انباشته تجهیزات			5,250	الف) هزینه استهلاك
42,000	1/1		5,250	استهلاك انباشته تجهیزات
5,250	9/30			به روز رسانی استهلاك به تاریخ
			10,000	ب) موجودی نقد
			47,250	استهلاك انباشته تجهیزات
			14,750	زیان کنارگذاری
			72,000	تجهیزات
				از دور خارج نمودن تجهیزات
			$72,000 - 47,250 = 24,750$	ارزش دفتری
			$24,750 - 10,000 = 14,750$	زیان کنارگذاری

ت 11-5 شرکت سایبا تجهیزات خود را با تجهیزات جدید تعویض می کند. ارزش دفتری تجهیزات قدیمی 31,000 ریال (بهای تمام شده 61,000 ریال منهای استهلاك انباشته 30,000 ریال) است. ارزش منصفانه (بازار) تجهیزات قدیمی به مبلغ 38,000 ریال،

مطلوب است ثبت معاوضه با فرض این که مبادله دارای ماهیت تجاری است.

تمرین 11-

19,000	الف) ارزش منصفانه
<u>31,000</u>	ارزش دفتری
12,000	زیان معاوضه
ارزش تجهیزات جدید $19,000 + 5,000 = 24,000$	
ارزش تجهیزات جدید = سرک پرداختی + ارزش منصفانه دارایی	
24,000	ب) تجهیزات جدید
30,000	استهلاک انباشته تجهیزات
12,000	زیان معاوضه
61,000	تجهیزات قدیم
5,000	موجودی نقد
ثبت معاوضه تجهیزات با ماهیت تجاری	

ت. 12-5 با استفاده از اطلاعات تمرین قبل و با در نظر گرفتن ارزش منصفانه بازار تجهیزات قدیمی به مبلغ 38,000 ریال مطلوب است ثبت معاوضه

تمرین 12 -

38,000	الف) ارزش منصفانه
<u>31,000</u>	ارزش دفتری
7,000	سود معاوضه
ارزش تجهیزات جدید $38,000 + 5,000 = 43,000$	
ارزش تجهیزات جدید = سرک پرداختی + ارزش منصفانه دارایی	
43,000	ب) تجهیزات جدید
30,000	استهلاک انباشته تجهیزات
61,000	تجهیزات قدیم
5,000	موجودی نقد
7,000	سود معاوضه
ثبت معاوضه تجهیزات با ماهیت تجاری	

ت 13-5 مخارج زیر مربوط به دارایی های ثابت مشهود شرکت تلاش است:

1- پرداخت 500 ریال مالیات مربوط به تحصیل دارایی

2. پرداخت 200 ریال حق بیمه ماشین آلات

3- پرداخت 850 ریال مالیات بر ارزش افزوده کامیون جدید

4- پرداخت 17,500 ریال جهت ساخت پارکینگ

5- پرداخت 250 ریال جهت درج نام و علامت تجاری روی کامیون

6- پرداخت 8,000 ریال جهت نصب ماشین آلات جدید کارخانه

7- پرداخت 900 ریال جهت بیمه کامیون (یک ساله)

8- پرداخت کارمزد صدور گواهینامه به مبلغ 75 ریال جهت کامیون جدید

مطلوب است:

الف. کاربرد اصل بهای تمام شده در اندازه گیری بهای تمام شده دارایی های ثابت را توضیح می دهید.

ب) مبادلات فوق را فهرست کرده و در مقابل آن ها حساب هایی که در قبال هر یک می بایستی بدهکار شوند را ارایه کنید.

تمرین 13-

الف) بهای تمام شده در برگیرنده تمام مخارج ضروری جهت تحصیل دارایی و آماده سازی آن برای استفاده مورد نظر است

ب)

1	مالیات مربوط به تحصیل دارایی	دارایی ثابت
2	حق بیمه ماشین آلات	ماشین آلات با توجه به اینکه مربوط به خرید می باشد.
3	مالیات بر ارزش افزوده کامیون جدید	کامیون / دارایی ثابت
4	جهت ساخت پارکینگ	دارایی ثابت / بهسازی زمین
5	جهت درج نام و علامت تجاری روی کامیون	هزینه جاری
6	جهت نصب ماشین آلات جدید کارخانه	ماشین آلات
7	جهت بیمه کامیون (یک ساله)	پیش پرداخت بیمه
8	کارمزد صدور گواهینامه جهت کامیون جدید	کامیون

ت 14-5 شرکت ترابی، متحمل هزینه های زیر شده است:

1- مالیات فروش ماشین آلات خریداری شده کارخانه	5,000 ریال
2- رنگ آمیزی کامیون بلافاصله پس از خریداری	700
3- نصب و تست ماشین آلات کارخانه	2,000
4- کمیسیون خرید زمین	3,500
5- حق بیمه سال اول کامیون	880

7,200	6- بهای تمام شده زیبا سازی تجهیزات خریداری شده
17,900	7- بهای تمام شده سنگ فرش کردن پارکینگ
13,300	8- بهای تمام شده پاک سازی زمین
10,000	9- حق الزحمه معماران جهت ساختمان های خود ساز (ساخت داخل)

مطلوب است: بیان این که شرکت به ازای هریک از موارد فوق، باید چه حسابی را بدهکار کند؟

تمرین 14

ماشین آلات	5,000 ریال	1- مالیات فروش ماشین آلات خریداری شده کارخانه
کامیون	700	2- رنگ آمیزی کامیون بلافاصله پس از خریداری
ماشین آلات	2,000	3- نصب و تست ماشین آلات کارخانه
زمین	3,500	4- کمیسیون خرید زمین
پیش پرداخت بیمه	880	5- حق بیمه سال اول کامیون
تجهیزات	7,200	6- بهای تمام شده زیبا سازی تجهیزات خریداری شده
بهسازی زمین	17,900	7- بهای تمام شده سنگ فرش کردن پارکینگ
زمین	13,300	8- بهای تمام شده پاک سازی زمین
ساختمان	10,000	9- حق الزحمه معماران جهت ساختمان های خود ساز (ساخت داخل)

ت 15-5 در تاریخ 1390/3/1، شرکت سهند، ملکی را با هدف ساخت ساختمان اداری در آن تحصیل می کند. شرکت از این بابت 80,000 ریال به صورت پرداخت می کند. انبار قدیمی موجود، با هزینه ای معادل 6,800 ریال تخریب شده و مصالح حاصل از تخریب به قیمت 1,700 ریال فروخته شد.

هزینه های اضافی قبل از ساخت شامل 1,100 ریال حق الزحمه وکیل، 5,000 ریال حق الزحمه بنگاه املاک، 7,800 ریال حق الزحمه معمار 14,000 ریال جهت ساخت راه پارکینگ مطلوب است:

الف. تعیین مبلغ بهای تمام شده زمین ب. سایر حساب هایی که بدهکار می شوند را تعیین نمایید

تمرین 15

$$80,000 + (8,600 - 1,700) + 1,100 + 5,000 + 7,800 = 100,800 \quad \text{الف)}$$

$$14,000 \quad \text{ب) بهسازی زمین}$$

ت 16-5 آقای خالقی فهرست زیر را در مورد استهلاک تهیه کرده است:

- 1- استهلاك فرآیند ارزش گذاری دارایی است، نه تخصیص بهای تمام شده.
 - 2- استهلاك جهت تطابق مناسب هزینه ها با درآمدها به کار می رود.
 - 3- ارزش دفتری دارایی های ثابت باید به ارزش بازار نزدیک باشد.
 - 4- استهلاك در سه دسته دارایی های ثابت کاربرد دارد: زمین، ساختمان و تجهیزات.
 - 5- استهلاك در مورد ساختمان کاربرد ندارد، زیرا کاربرد و توانایی تولید درآمد آن در طی زمان دست نخورده باقی می ماند.
 - 6- توانایی درآمدزایی دارایی استهلاك پذیر به دلیل فرسایش و کهنگی کاهش می یابد.
 - 7- شناسایی استهلاك یک دارایی، منجر به انباشت وجه نقد جهت جایگزینی دارایی می شود.
 - 8- مانده استهلاك انباشته در صورت سود و زیان گزارش می شود.
 - 9- هزینه استهلاك و استهلاك انباشته در صورت سود و زیان گزارش می شود.
 - 10- چهار عامل موثر بر محاسبه استهلاك عبارتند از: بهای تمام شده، عمر مفید، ارزش اسقاط و ارزش باقی مانده.
- مطلوب است: تعیین درستی هر یک از عبارات فوق.

تمرین 16

غ	1
ص	2
غ	3
غ	4
غ	5
ص	6
ص	7
غ	8
غ	9
ص	10

17-5 شرکت اتوبوس رانی تهران، از روش واحدهای فعالیت جهت مستهلك نمودن دارایی های خود استفاده می کند. یک اتوبوس در تاریخ 1390/1/1 به بهای تمام شده 1,680 میلیون ریال تحصیل شده است در طی چهار سال عمر مفید برآوردی، انتظار می رود که اتوبوس 1,000,000 کیلومتر مسافت را طی کند. ارزش اسقاط برآوردی 80,000 ریال است.

مطلوب است:

الف) محاسبه بهای تمام شده استهلاک پذیر هر واحد

ب) با فرض مسافت های واقعی طی شده به صورت زیر، جدول استهلاک را تعیین کنید

26,000	1390
32,000	1391
25,000	1392
17,000	1393

تمرین 17

$$\frac{1,680,000 - 80,000,000}{100,000} = 16,000 \text{ استهلاک هر واحد الف)}$$

ب)

سال	هزینه استهلاک	استهلاک انباشته
1390	$26,000 \times 16,000 = 416,000,000$	416,000,000
1391	$32,000 \times 16,000 = 512,000,000$	928,000,000
1392	$25,000 \times 16,000 = 400,000,000$	1,328,000,000
1393	$17,000 \times 16,000 = 272,000,000$	1,600,000,000

ف 18-5 شرکت کلام، ماشین جدیدی را در 1390/9/1 به بهای تمام شده 120 میلیون ریال خریداری نمود. ارزش اسقاط برآوردی 12 میلیون میزان کارکرد مورد انتظار در طی 5 سال عمر مفید آن معادل 10,000 ساعت است.

مطلوب است: هزینه استهلاک براساس روش های زیر:

الف. خط مستقیم

ب. واحدهای فعالیت سال 1390، با فرض این که ظرفیت ماشین ها 1,700 ساعت باشد

ج. مانده نزولی با استفاده از 2 برابر نرخ خط مستقیم برای سال های 1390 و 1391

پاسخ تمرین 18

$$\frac{120,000,000 - 12,000,000}{5} = 21,600,000 \text{ الف) خط مستقیم}$$

$$(120,000,000 - 12,000,000) \times \frac{1,700}{10,000} = 18,360,000 \text{ ب) واحدهای فعالیت}$$

$$120,000,000 \times \frac{2}{5} = 48,000,000 \quad \text{ج) مانده نزولی سال 90}$$

$$(120,000,000 - 48,000,000) \times \frac{2}{5} = 28,800,000 \quad \text{مانده نزولی سال 91}$$

ت 19-5 شرکت ایتالیا در 1390/1/1 کامیونی را به قیمت 300 میلیون ریال خرید ارزش اسقاط کامیون 20 میلیون ریال بوده است و انتظار می ورد که کامیون 100.000 کیلومتر مسافت را طی عمر مفید برآوردی 8 ساله خود طی کند. مسافت های طی شده در سال های 1390 و 1391 با استفاده از:

1) از روش خط مستقیم 2) روش واحد های فعالیت 3) روش مانده نزولی

ب) با فرض این که شرکت از روش خط مستقیم استفاده کند:

1. استهلاك سال 1390 را ثبت کنید. 2. نحوه گزارش کامیون را در آخر سال 1390 نشان دهید.

تمرین 5-19

الف-1) خط مستقیم	$\frac{300,000,000 - 20,000,000}{8} = 35,000,000$
الف-2)	سال 90 $(300,000,000 - 20,000,000) \times \frac{15,000}{100,000} = 42,000,000$
واحدهای فعالیت	سال 91 $(300,000,000 - 20,000,000) \times \frac{12,000}{100,000} = 35,000,000$
الف-3) مانده نزولی	سال 90 $300,000,000 \times \frac{2}{8} = 75,000,000$
	سال 91 $(300,000,000 - 75,000,000) \times \frac{2}{8} = 56,250,000$

ب)

نحوه گزارش در ترازنامه		ثبت استهلاك	
300,000,000	کامیون	35,000,000	هزینه استهلاك کامیون
35,000,000	استهلاك انباشته کامیون	35,000,000	استهلاك انباشته کامیون
<u>265,000,000</u>	خالص کامیون		

ت 20-5 آقای احمدی، حساب دار جدید شرکت سیمین عمر مفید و ارزش اسقاط دارایی های استهلاك پذیر برآوردی مورد نظر را در ابتدای سال 1390 بازمینی کرده است. یافته اهی وی به شرح زیر است:

نوع دارایی	تاریخ تحویل	بهای تمام شده	استهلاك انباشته ابتدای سال	عمر مفید		ارزش اسقاط	
				پیشنهادی	قدیمی	پیشنهادی	قدیمی
ساختمان	84/1/1	800,000	114,000	50	40	37,000	40,000
انبار	85/1/1	100,000	25,000	20	25	3,600	5,000

تمامی دارایی ها به روش خط مستقیم مستهلك می شوند مدیریت با تغییرات پیشنهادی موافقت نمود.

مطلوب است: الف) محاسبه استهلاك سالانه باز بینی شده دارایی در سال 1390

ب) نحوه ثبت استهلاك ساختمان در سال 1390

تمرین 20- 5

انبار		ساختمان		الف)
75,000		686,000		ارزش دفتری در 90/1/1
<u>3,600</u>		<u>40,000</u>		کسر می شود ارزش اسقاط
71,400		646,000		بهای تمام شده قابل استهلاك
90/1/1	<u>15</u>	90/1/1	50 - 6 = <u>44</u>	عمر مفید باقی مانده
<u>- 85/1/1</u>	20 - 5 = 15	<u>- 84/1/1</u>		
5	عمر سپری شده	6	عمر سپری شده	
4,760		14,750		استهلاك بازمینی شده 90
14,750		14,750		ب) 90/12/29 هزینه استهلاك ساختمان
14,750				استهلاك انباشته ساختمان

ت 21-5 مبادلات زیر مربوط به شرکت عسل در سال 1390 است. 1/1 ماشین آلاتی را در 1380/1/1 خریداری شده بود راز دور خارج کرد. بهای تمام شده ماشین آلات، 62.000 ریال، عمر مفید 10 سال و ارزش اسقاط آن صفر است.

5/30 فروش کامپیوتری که در 1387/1/1 به قیمت 40.000 ریال خریداری شده بود. عمر مفید کامپیوتری 5 سال و ارزش اسقاط آن صفر بوده است. کامپیوتر به قیمت 14.000 ریال فروخته شد.

12/29 کنار گذاری کامیونی که 1386/1/1 به قیمت 39.000 ریال خریداری شده بود. عمر مفید برآوردی این کامیون 6 سال و ارزش اسقاط آن 3000 ریال بوده است.

مطلوب است:

انجام تمام ثبت مبادلات فوق شامل به روزرسانی استهلاك و کنار گذاری دارایی ها شرکت از روش خط مستقیم استفاده میکند (فرض کنید که استهلاك تا 1389/12/29 به روزرسانی شده است)

تمرین 21

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
90/1/1	استهلاك انباشته ماشین آلات ماشین آلات ثبت کنار گذاری ماشین آلات در پایان عمر مفید	62,000	62,000
90/5/30	هزینه استهلاك کامپیوتر استهلاك انباشته کامپیوتر	3,333	3,333

<table border="1"> <tr> <th colspan="2">استهلاك انباشته</th> </tr> <tr> <td>24,000</td> <td>90/1/1</td> </tr> <tr> <td>3,333</td> <td>5/30</td> </tr> <tr> <td colspan="2">27,333</td> </tr> </table>		استهلاك انباشته		24,000	90/1/1	3,333	5/30	27,333		ثبت به روز رسانی استهلاك انباشته کامپیوتر $40,000 \div 5 = 8,000$ استهلاك سالانه $8,000 \times \frac{5}{12} = 3,333$ استهلاك 5 ماهه	
استهلاك انباشته											
24,000	90/1/1										
3,333	5/30										
27,333											
40,000 1,333	14,000 27,333	موجودی نقد استهلاك انباشته کامپیوتر کامپیوتر سود کنار گذاری کامپیوتر ثبت فروش کامپیوتر	90/5/30								
6,000	6,000	هزینه استهلاك کامیون استهلاك انباشته کامیون ثبت به روز رسانی استهلاك انباشته کامیون $\frac{39,000 - 3,000}{6} = 6,000$ استهلاك سالانه استهلاك انباشته تا 90/1/1 $6,000 \times 4 = 24,000$	12/29								
<table border="1"> <tr> <th colspan="2">استهلاك انباشته</th> </tr> <tr> <td>24,000</td> <td>90/1/1</td> </tr> <tr> <td>6,000</td> <td>12/29</td> </tr> <tr> <td colspan="2">30,000</td> </tr> </table>		استهلاك انباشته		24,000	90/1/1	6,000	12/29	30,000			
استهلاك انباشته											
24,000	90/1/1										
6,000	12/29										
30,000											
39,000	30,000 9,000	استهلاك انباشته کامیون زیان کنار گذاری کامیون کامیون ثبت کنارگذاری کامیون قبل پایان عمر مفید	12/29								

ت 22-5 شرکت نکا، مالک تجهیزات به بهای تمام شده 50,000 ریال است که در 1387/1/1 تحصیل شده است. این دارایی، با استفاده از روش خط مستقیم و ارزش اسقاط برآوردی 5,000 ریال و عمر مفید برآوردی 5 سال مستهلك شده است.

مطلوب است: ثبت روزنامه فروش تجهیزات در چهار موقعیت زیر:

الف) فروش به قیمت 28,000 ریال در 1390/1/1 (ب) فروش به قیمت 28,000 ریال در 1390/3/1
 ج) فروش به قیمت 11,000 ریال در 1390/1/1 (د) فروش به قیمت 11,000 ریال در 1390/9/1

تمرین 22

شرح	بدهکار	بستانکار	محاسبات				
الف (موجودی نقد استهلاك انباشته تجهیزات تجهیزات سود کنار گذاری تجهیزات ثبت فروش تجهیزات	28,000		استهلاك انباشته				
	27,000		<table border="1"> <tr> <td>90/1/1</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="2">27,000</td> </tr> </table>	90/1/1		27,000	
	90/1/1						
	27,000						
	50,000						
	5,000		استهلاك سالانه				

		$\frac{50,000-5,000}{5} = 9,000$ $9,000 \times 3 = 27,000$	ارزش دفتری $50,000 - 27,000 = 23,000$ سود فروش $28,000 - 23,000 = 5,000$	
(ب)	3/1	هزینه استهلاک تجهیزات 1,500 استهلاک انباشته تجهیزات 1,500 ثبت به روز رسانی استهلاک انباشته تجهیزات استهلاک انباشته تا 90/3/1 $9,000 \times \frac{2}{12} = 1,500$		استهلاک انباشته 27,000 90/1/1 1,500 90/3/1 28,500
	3/1	موجودی نقد 28,000 استهلاک انباشته تجهیزات 28,500 تجهیزات سود کنارگذاری تجهیزات 50,000 ثبت فروش تجهیزات 6,500	ارزش دفتری $50,000 - 28,500 = 21,500$ سود فروش $28,000 - 21,500 = 6,500$	
(ج)	1/1	موجودی نقد 11,000 استهلاک انباشته تجهیزات 27,000 زیان کنارگذاری تجهیزات 12,000 تجهیزات ثبت فروش تجهیزات	ارزش دفتری $50,000 - 27,000 = 23,000$ زیان فروش $11,000 - 23,000 = - 12,000$	50,000
(د)	9/1	هزینه استهلاک تجهیزات 6,000 استهلاک انباشته تجهیزات 6,000 ثبت به روز رسانی استهلاک انباشته تجهیزات استهلاک انباشته تا 90/9/1 $9,000 \times \frac{8}{12} = 6,000$		استهلاک انباشته 27,000 90/1/1 6,000 90/9/1 33,000
	9/1	موجودی نقد 11,000 استهلاک انباشته تجهیزات 33,000 زیان کنارگذاری تجهیزات 6,000 تجهیزات ثبت فروش تجهیزات	ارزش دفتری $50,000 - 33,000 = 17,000$ زیان فروش $11,000 - 17,000 = - 6,000$	50,000

ت 23-5 اطلاعات زیر، دو مبادله جداگانه را نشان میدهد هر دو مبادله دارای ماهیت تجاری هستند.

1. شرکت سیدی کامیون قدیمی خود (به بهای تمام شده 64,000 ریال منهای 22,000 ریال استهلاک انباشته) را به همراه 17,000 ریال سرک نقدی با کامیون جدید معاوضه می کند ارزش منصفانه کامیون قدیمی 36,000 ریال است.

2. شرکت آيسان ماشین آلات قدیمی خود (به بهای تمام شده 12,000 ریال منهای 4,000 ریال استهلاک انباشته) را با ماشین آلات جدید تعویض مینماید به علاوه شرکت 3,000 ریال سرک برای ماشین آلات جدید (با ارزش منصفانه بازار 9,000 ریال) پرداخت می کند

مطلوب است: الف) ثبت معاوضه دارایی شرکت سیدی ب) ثبت معاوضه شرکت آيسان

تمرین 23

1) شرکت سیدی		
	53,000	کامیون جدید
	22,000	استهلاک انباشته کامیون
	6,000	زیان معاوضه
17,000		موجودی نقد
64,000		کامیون
		ثبت معاوضه کامیون
		ارزش دارایی جدید $36,000 + 17,000 = 53,000$
		ارزش دفتری $64,000 - 22,000 = 42,000$
		زیان معاوضه $36,000 - 42,000 = -6,000$
2) شرکت آيسان		
	12,000	ماشین آلات جدید
	4,000	استهلاک انباشته ماشین آلات
3,000		موجودی نقد
12,000		ماشین آلات
1,000		سود معاوضه
		ثبت معاوضه ماشین آلات
		ارزش دارایی جدید $9,000 + 3,000 = 12,000$
		ارزش دفتری $12,000 - 4,000 = 8,000$
		سود معاوضه $9,000 - 8,000 = 1,000$

ت 24-5 شرکت کوران و شرکت ایرانیت، کامیون های خود را در 1390/1/1 معاوضه نمودند. بهای تمام شده کامیون کوران 22,000 ریال و استهلاک انباشته آن 15,000 ریال و ارزش منصفانه آن 4,000 ریال است. بهای تمام شده کامیون شرکت ایرانیت 10,000 ریال، استهلاک انباشته آن 8,000 ریال و ارزش منصفانه آن 4,000 ریال است. مبادله فوق دارای ماهیت تجاری است. مطلوب است :

الف. ثبت معاوضه در دفاتر شرکت کوران

ب. ثبت معاوضه در دفاتر شرکت ایرانیت

تمرین 24-

الف) شرکت کوران		ب) شرکت ایرانیت	
کامیون جدید	4,000	کامیون جدید	4,000

10,000	8,000	استهلاك انباشته کامیون کامیون سود معاوضه ثبت معاوضه کامیون	22,000	15,000 3,000	استهلاك انباشته کامیون زیان معاوضه کامیون ثبت معاوضه کامیون
2,000					
ارزش دارایی جدید 4,000 معادل ارزش منصفانه ارزش دفتری 10,000 - 8,000 = 2,000 سود معاوضه 4,000 - 2,000 = 2,000			ارزش دارایی جدید 4,000 معادل ارزش منصفانه ارزش دفتری 22,000 - 15,000 = 7,000 سود معاوضه 4,000 - 7,000 = - 3,000		

مسائل م 1

ردیف	شرح	زمین	ساختمان	سایر حسابها
1				4,000
2			700,000	
3				5,000
4		100,000	45,000	
5			35,000	
6			10,000	
7		2,000		
8				14,000 بهسازی
9		15,000		
10		بس 3,500		

م 2-5

الف	
اتوبوس 1 خط مستقیم	اتوبوس 2 مانده نزولی
$(96,000 - 6,000) \times \frac{1}{5} = 18,000$	$(120,000 - 0) \times \frac{2}{4} = 60,000$ 88
	$(120,000 - 60,000) \times \frac{2}{4} = 30,000$ 89
	$(120,000 - 90,000) \times \frac{2}{4} = 15,000$ 90
اتوبوس 3 واحدهای فعالیت	
$(80,000 - 8,000) \times \frac{24,000}{120,000} = 14,400$ 89	
$(80,000 - 8,000) \times \frac{34,000}{120,000} = 20,400$ 90	

ب) اتوبوس شماره 2		
$(120,000 - 0) \times \frac{2}{4} = 60,000$	استهلاك سالانه	88
$60,000 \times \frac{6}{12} = 30,000$	استهلاك شش ماهه	
$(120,000 - 30,000) \times \frac{2}{4} = 45,000$		89

م 3-5

الف) قیمت تمام شده ماشین $38,000 + 1,700 + 150 + 80 + 70 = 40,000$ هزینه های روغن کاری طی سال به عنوان هزینه تعمیر و نگهداری ثبت می گردد.	
90/1/1	الف-1
40,000	ماشین آلات
40,000	موجودی نقد
90/12/29	الف-2
$(40,000 - 5,000) \times \frac{1}{5} = 7,000$	استهلاك سالانه
7,000	هزینه استهلاك ماشین آلات
7,000	استهلاك انباشته ماشین آلات
	ثبت به روز رسانی استهلاك انباشته ماشین آلات

ب)

سال	ماشین آلات ب 1 خط مستقیم	ماشین آلات ب 2 مانده نزولی
90	$(160,000 - 10,000) \times \frac{1}{4} = 37,500$	$(160,000 - 0) \times \frac{2}{4} = 80,000$
91	$(160,000 - 10,000) \times \frac{1}{4} = 37,500$	$(160,000 - 80,000) \times \frac{2}{4} = 40,000$
92	$(160,000 - 10,000) \times \frac{1}{4} = 37,500$	$(160,000 - 120,000) \times \frac{2}{4} = 20,000$
93	$(160,000 - 10,000) \times \frac{1}{4} = 37,500$	$(160,000 - 140,000) \times \frac{2}{4} = 10,000$
	ماشین آلات ب 3 واحدهای فعالیت	
90	$(160,000 - 10,000) \times \frac{45,000}{125,000} = 54,000$	
91	$(160,000 - 10,000) \times \frac{35,000}{125,000} = 42,000$	

	$(160,000 - 10,000) \times \frac{25,000}{125,000} = 30,000$	92
	$(160,000 - 10,000) \times \frac{20,000}{125,000} = 24,000$	93
(ج)		
ج-3) همه روش ها مساوی هستند	ج-2) خط مستقیم	ج-1) مانده نزولی

م 4-5

سال	محاسبات	هزینه استهلاك تجهيزات	استهلاك انباشته تجهيزات
1388	$(90,000,000 - 9,000,000) \times \frac{1}{6} =$	13,500,000	13,500,000
1389	$(90,000,000 - 9,000,000) \times \frac{1}{6} =$	13,500,000	27,000,000
1390	عمر مفید باقی مانده $7 - 2 = 5$ ارزش دفتری $90,000,000 - 27,000,000 = 63,000,000$ $(63,000,000 - 9,000,000) \times \frac{1}{5} =$	10,800,000	37,800,000
1391	$(63,000,000 - 9,000,000) \times \frac{1}{5} =$	10,800,000	48,600,000
1392	$(63,000,000 - 9,000,000) \times \frac{1}{5} =$	10,800,000	59,400,000
1393	عمر مفید باقی مانده $5 - 3 = 2$ ارزش دفتری $90,000,000 - 59,400,000 = 30,600,000$ $(30,600,000 - 5,000,000) \times \frac{1}{2} = 12,800,000$	12,800,000	72,200,000
1394		12,800,000	85,000,000
	ارزش اسقاط $90,000,000 - 85,000,000 = 5,000,000$		

م 5-5

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
4/1	زمین موجودی نقد خرید نقدی زمین	2,130,000	2,130,000
5/1 91	استهلاك سالانه استهلاك انباشته تا 91/1/1 استهلاك چهار ماهه 91 ارزش دفتری 780,000		$780,000 \times \frac{1}{10} = 78,000$ $78,000 \times 4 = 312,000$ $78,000 \times \frac{4}{12} = 26,000$ $- 312,000 = 442,000$
			312,000 26,000 338,000

26,000	26,000	هزینه استهلاك تجهيزات استهلاك انباشته تجهيزات ثبت به روز رسانی مانده استهلاك انباشته																																		
780,000 8,000	450,000 338,000	موجودی نقد استهلاك انباشته تجهيزات تجهيزات سود کنارگذاری 450,000 ثبت فروش تجهيزات	/5/1 91																																	
400,000 1,100,000	1,500,000	موجودی نقد زمین سود کنارگذاری 1,500,000 - 400,000 = 1,100,000 ثبت فروش زمین خریداری شده در سال 81	/6/1 91																																	
2,000,000	2,000,000	تجهيزات موجودی نقد خرید نقدی تجهيزات	/7/1 91																																	
500,000	500,000	استهلاك انباشته تجهيزات تجهيزات ثبت کنار گذاری تجهيزات بدون ارزش فروش	/29 /12 91																																	
		ثبت های تعدیلي																																		
<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">استهلاك انباشته تجهيزات</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5,000,000</td> <td>338,000</td> </tr> <tr> <td>26,000</td> <td>500,000</td> </tr> <tr> <td>4,772,000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>9,798,000</td> <td>838,000</td> </tr> <tr> <td>8,960,000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>استهلاك شش ماهه $200,000 \times \frac{6}{12} = 100,000$ $4,672,000 + 100,000 = 4,772,000$</p>		استهلاك انباشته تجهيزات		5,000,000	338,000	26,000	500,000	4,772,000		9,798,000	838,000	8,960,000		<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">تجهيزات</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>780,000</td> <td>48,000,000</td> </tr> <tr> <td>500,000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>1,280,000</td> <td>48,000,000</td> </tr> <tr> <td>تجهيزات مورد استفاده از اول سال</td> <td>46,720,000</td> </tr> <tr> <td>بطور كامل</td> <td></td> </tr> <tr> <td>تجهيزات خریداری شده در 7/1</td> <td>2,000,000</td> </tr> <tr> <td>مانده نهایی تجهيزات</td> <td>48,720,000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>$46,720,000 \times \frac{1}{10} = 4,672,000$</td> </tr> <tr> <td>استهلاك سالانه</td> <td>$2,000,000 \times \frac{1}{10} = 200,000$</td> </tr> </tbody> </table>	تجهيزات		780,000	48,000,000	500,000		1,280,000	48,000,000	تجهيزات مورد استفاده از اول سال	46,720,000	بطور كامل		تجهيزات خریداری شده در 7/1	2,000,000	مانده نهایی تجهيزات	48,720,000				$46,720,000 \times \frac{1}{10} = 4,672,000$	استهلاك سالانه	$2,000,000 \times \frac{1}{10} = 200,000$
استهلاك انباشته تجهيزات																																				
5,000,000	338,000																																			
26,000	500,000																																			
4,772,000																																				
9,798,000	838,000																																			
8,960,000																																				
تجهيزات																																				
780,000	48,000,000																																			
500,000																																				
1,280,000	48,000,000																																			
تجهيزات مورد استفاده از اول سال	46,720,000																																			
بطور كامل																																				
تجهيزات خریداری شده در 7/1	2,000,000																																			
مانده نهایی تجهيزات	48,720,000																																			
	$46,720,000 \times \frac{1}{10} = 4,672,000$																																			
استهلاك سالانه	$2,000,000 \times \frac{1}{10} = 200,000$																																			

4,772,000	4,772,000	هزینه استهلاك تجهيزات استهلاك انباشته تجهيزات ثبت به روز رسانی مانده استهلاك انباشته تجهيزات	/29 12																				
		استهلاك سالانه ساختمان $28,500,000 \times \frac{1}{10} = 2,850,000$	/29 12																				
2,850,000	2,850,000	هزینه استهلاك ساختمان استهلاك انباشته ساختمان ثبت به روز رسانی مانده استهلاك انباشته ساختمان	/29 12																				
<table border="1"> <tr> <th colspan="2">زمین</th> <th colspan="2">استهلاك انباشته ساختمان</th> </tr> <tr> <td>400,000</td> <td>4,000,000</td> <td>12,100,000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>2,130,000</td> <td>2,850,000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>400,000</td> <td>6,130,000</td> <td>14,950,000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>5,730,000</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		زمین		استهلاك انباشته ساختمان		400,000	4,000,000	12,100,000			2,130,000	2,850,000		400,000	6,130,000	14,950,000			5,730,000				
زمین		استهلاك انباشته ساختمان																					
400,000	4,000,000	12,100,000																					
	2,130,000	2,850,000																					
400,000	6,130,000	14,950,000																					
	5,730,000																						

(ج)

91/12/29		ترازنامه		شرکت زمره	
	5,730,000				زمین
		28,500,000			ساختمان
		14,950,000			کسر می شود استهلاك انباشته ساختمان
	13,550,000				خالص ساختمان
		48,720,000			تجهيزات
		8,960,000			کسر می شود استهلاك انباشته تجهيزات
	39,760,000				خالص تجهيزات
					جمع کل داراییهای ثابت
59,040,000					

--	--

سوالات خودآزمایی فصل ششم

1 - شرکت ملکوتی انتظار دارد که 20 میلیون تن ذغال از معدنی که بهای تمام شده آن 12 میلیون ریال بوده است، استخراج نماید) اگر ارزش باقی مانده معدن صفر در نظر گرفته شود، باین فرض که 2 میلیون تن ذغال استخراج و فروخته شود، ثبت تهی شدن به چه صورت خواهد بود؟

الف) استهلاك انباشته منابع طبیعی 2,000,000 ریال بدهکار می شود.

ب) هزینه نقصان (استهلاك منابع طبیعی) 1,200,000 ریال بستانکار می شود.

ج) هزینه نقصان 1,200,000 ریال بدهکار می شود.

د) استهلاك انباشته منابع طبیعی 2,000,000 ریال بستانکار می شود.

2 - کدام گزینه نادرست است؟

الف) دارایی نامشهودی که دارای عمر محدود است، باید مستهلک شود.

ب) دوره انقضاء (استهلاک) دارایی های نامشهود نمی تواند بیش از 20 سال باشد.

ج) سرقتی تنها هنگام خرید یک واحد تجاری دیگر ایجاد می شود.

د) هزینه تحقیق و توسعه هنگام وقوع به هزینه های دوره منظومی شود، به جز هنگامی که منجر به حق امتیازی شوند.

3 - شرکت مارنا در ابتدای 1390 متحمل 150,000 میلیون ریال هزینه تحقیق و توسعه شده است. در 1390/7/30 شرکت 35,000 میلیون ریال جهت فرانشیز یک حق امتیاز پرداخت نمود. جمع مبالغ بدهکار به حساب حق امتیاز در 1390/7/30 چند میلیون ریال است؟

الف) 150,000 ب) 35,000 ج) 185,000 د) 170,000

4 - ارزش علایم تجاری جزء دارایی های ثابت و می باشد؟

الف) نامشهود استهلاک پذیر ب) نامشهود استهلاک ناپذیر

ج) مشهود استهلاک پذیر د) مشهود استهلاک ناپذیر

5- کدام گزینه صحیح است؟

الف) هنگامی که داراییهای نامشهود فاقد ماهیت تجاری باشند، تنها باید در یادداشت های همراه صورتهای مالی افشاء شوند.

ب) سرقتی باید به عنوان حساب متقابل در بخش حقوق صاحبان سهام گزارش شود.

ج) می توان جمع سرفصل های مهم داراییها در ترازنامه نشان داد و جزئیات دارایی ها را در یادداشت های همراه صورتهای مالی افشاء نمود.

د) دارایی های نامشهود، داراییها ثابت و منابع طبیعی معمولاً ادغام شده و در بخش دارایی های ثابت مشهود نشان داده می شوند.

6- سرقتی جزء کدام طبقه از حساب های دارایی ها است؟

الف) دارایی های ثابت نامشهود ب) دارایی های سرمایه ای

ج) دارایی های ثابت مشهود د) سایر دارایی ها

7 - در طبقه بندی حسابها در ترازنامه حساب حق امتیاز جزء کدام یک از طبقات حساب های زیر است؟

الف) هزینه های متفرقه ب) دارایی جاری

ج) بدهی جاری د) دارایی ثابت نامشهود

8- از مشخصات دارایی ثابت نامشهود کدام است؟

- (الف) استهلاک پذیرند
 (ب) عدم اختصاص آنها برای فروش به مشتریان
 (ج) عمر بادوام و طولانی
 (د) هر سه مورد

سوالات

- 1 منابع طبیعی را تعریف کرده ویژگی های آنها را توضیح دهید.
- 2 نقصان (استهلاک طبیعی) چیست و چگونه محاسبه می شود؟
- 3 تشابهات و تفاوت های میان عبارات استهلاک، انقضاء و نقصان (تهی شدن) را توضیح دهید.
- 4 شرکت پنداری، کارآموزی را استخدام کرده که می گوید، دارایی های نامشهود همیشه در طی عمر قانونی شان منقضی می شوند (آیاوی درست می گوید؟ چرا؟)
- 5 سرقفلی، به صورت ارزش تمامی ویژگی های مطلوبی که به یک واحد تجاری مربوط است، تعریف می شود (چه نوع ویژگی هایی سرقفلی را ایجاد می کنند؟)
- 6 خانم کیانی، مدیریت شرکتی را برعهده دارد، آن شرکت دچار مشکل شده و جهت ارائه محصول جدید به بازار نیازمند نقدینگی است. آقای جعفری، یکی از بهترین مهندسان شرکت بانگاهی به ترازنامه، می گوید: شرکت دارای سرقفلی عظیمی است. چرا پیشنهادی نمی کنید که شرکت مقداری از سرقفلی را بفروشد و تا مین نقدینگی کند. مدیر چگونه باید جواب آقای جعفری را بدهد؟
- 7 - سرقفلی تحت چه شرایطی ثبت می شود؟
- 8 - اغلب مزایای هزینه های تحقیق و توسعه، در سالهای بعد از وقوع آنها حاصل می شود. اما با این حال استانداردهای حسابداری، شرکتها را ملزم به هزینه نمودن آنها در هنگام وقوع نموده است. چرا؟
- 9 - شرکت ویدایی در حال بازسازی انبار خود است. این شرکت، در ارتباط با هزینه نمودن یا سرمایه ای نمودن مخارج خود تردید دارد. تبعات هزینه نمودن در مقابل سرمایه ای نمودن مخارج بر سود سال جاری و سال های آتی چیست؟
- 10 - چه دارایی هایی در گروه سایر دارایی ها قرار می گیرند؟

تمرینها

- ت 1-6 (هزینه تهی شدن و نحوه ارائه منابع طبیعی در صورت های مالی) شرکت معدنی آلپ، معدنی را که برآورد می شود دارای 35 میلیون تن سنگ معدن باشد، 70 میلیارد ریال خریداری کرده است ارزش اسقاط معدن صفر است در سال اول 6 میلیون تن سنگ معدن استخراج و فروخته شد)

الف) ثبت روزنامه هزینه تهی شدن سال اول را انجام دهید

ب) نشان دهید که چگونه این معدن در ترازنامه آخر سال اول گزارش می شود

منابع طبیعی 70,000,000,000	70,000,000,000 وجوه نقد	ثبت خرید منابع طبیعی
الف) 12/29 سال اول		ب) ترازنامه آخر سال
دارایی های غیر جاری دارایی های ثابت مشهود	12,000,000,000 12,000,000,000 70,000,000,000 ÷ 35,000 = 2,000	هزینه نقصان استهلاک انباشته منابع طبیعی استهلاک هر تن
منابع طبیعی استهلاک انباشته منابع طبیعی	6,000,000 × 2,000 = 12,000,000,000	استهلاک سال اول
خالص منابع طبیعی	58,000,000,000	

ت-2) 6 (ثبت هزینه حق امتیاز ونحوه ارائه داراییهای نامشهود در ترازنامه). شرکت گالنا، حق امتیازی را در تاریخ 1390/1/2 به قیمت 1/2 میلیارد ریال خریداری نمود عمر مفید برآوردی دارایی 10 سال است.

ترازنامه آخر سال	1,200,000,000	90/1/2 حق امتیاز
دارایی های غیر جاری دارایی های ثابت نامشهود	1,200,000,000	موجودی نقد
حق امتیاز	1,080,000,000	ثبت خرید حق امتیاز
حق امتیاز	120,000,000	90/12/29 هزینه استهلاک
120,000,000	1,200,000,000	حق امتیاز
	1,080,000,000	ثبت هزینه استهلاک حق امتیاز

ت-3) 6 (طبقه بندی داراییهای بلندمدت در ترازنامه) اطلاعات مربوط به داراییهای ثابت مشهود، منابع طبیعی و داراییهای نامشهود شرکت کاسپین در پایان سال 1390 به شرح زیر است:

ساختمان 1,100,000 استهلاك انباشته ساختمان 650,000 ریال سرقفلی 410,000 ریال،
 معدن ذغال سنگ 50,000 ریال استهلاك انباشته منابع طبیعی 108,000 ریال.

مطلوبست: تهیه بخش مربوط به اقلام فوق در ترازنامه

ب) ترازنامه آخر سال	
	دارایی های غیر جاری
	دارایی های ثابت مشهود
	ساختمان 1,100,000
	استهلاك انباشته 650,000
450,000	خالص ساختمان
	منابع طبیعی - معدن 500,000
	استهلاك انباشته منابع طبیعی 108,000
392,000	خالص منابع طبیعی
842,000	جمع دارایی های ثابت مشهود
	دارایی های ثابت نامشهود
	سرقفلی 410,000
410,000	جمع دارایی های نامشهود
1,252,000	جمع کل دارایی های ثابت

ت 4-6 (مفاهیم طبقه بندی دارایی های نامشهود) جاهای خالی را با عبارات مناسب پر کنید.

سرقفلی هزینه های تحقیق و توسعه فرانشیز دارایی های نامشهود انقضاء

- 1- انقضاء. تخصیص بهای تمام شده منابع طبیعی به هزینه باروشی سیستماتیک و منطقی.
- 2- دارایی های نامشهود حقوق، امتیازات و مزایای رقابتی که از مالکیت دارایی های بلندمدتی که ماهیت آنها فیزیکی نمی باشند، حاصل می گردد)
- 3- حق انحصاری اعطایی به وسیله دولت جهت باز تولید و فروش یک اثر هنری یا انتشاراتی. **فرانشیز**
- 4- حق فروش خدمات یا محصولات مشخص با استفاده از علائم و نام های تجاری در یک محدوده جغرافیایی معین. **سرقفلی**
- 5- بهای تمام شده متحمل شده به وسیله شرکتی که اغلب منجر به اختراع و محصول جدید می شود این هزینه ها باید در زمان وقوع هزینه شوند. **هزینه های تحقیق و توسعه**

ت 5-6 (ثبت استهلاك منابع طبیعی) شرکت هامون در تاریخ 1390/7/1، در معدنی که بر آوردمی شود دارای 800,000 تن ذغال سنگ باشد، مبلغ 7,200 میلیون ریال سرمایه گذاری نمود. طی 6 ماهه گذشته از سال جاری، شرکت 100,000 تن ذغال سنگ استخراج کرده و فروخته است.

مطلوب است:

الف) ثبت هزینه استهلاک منابع طبیعی

ب) فرض کنید 100,000 تن ذغال سنگ استخراج گردیده باشد و تنها 80,000 تن آن فروش رفته باشد. بهای تمام شده 20,000 تن ذغال سنگ فروش نرفته چگونه گزارش می شود؟

7,200,000,000	90/7/1 منابع طبیعی – معدن ذغال سنگ	
7,200,000,000	موجودی نقد	
	ثبت سرمایه گذاری در معدن ذغال سنگ	
$7,200,000 \div 800,000 = 9,000$	بهای تمام شده هر تن ذغال سنگ	ب) (
$100,000 \times 9,000 = 900,000,000$	بهای تمام شده ذغال سنگ استخراج و فروخته شده	
900,000,000	90/12/29 هزینه نقصان / استهلاک	
900,000,000	استهلاک انباشته منابع طبیعی - معدن ثبت استهلاک معدن ذغال سنگ	
$20,000 \times 9,000 = 180,000,000$	90/12/29 موجودی ذغال سنگ	ب) (
$80,000 \times 9,000 = 720,000,000$	ارزش نقصان یافته معدن	
180,000,000	موجودی - ذغال سنگ	
720,000,000	هزینه نقصان	
900,000,000	استهلاک انباشته منابع طبیعی ثبت استهلاک معدن ذغال سنگ	
بخش فروش نرفته منابع طبیعی استخراج شده به عنوان موجودی کالای پایان دوره در بخش داراییهای جاری ترازنامه گزارش می شود)		

ت-6-6 (تهیه ثبت های تعدیلی انقضاء) مبادلات زیر از میان مبادلات سال 1390 شرکت فرانکو استخراج شده است:

1/1 خرید یک شرکت کوچک و ثبت سرقفلی به میزان 1,500 میلیون ریال، عمر مفید سرقفلی 20 سال است.

5/1 خرید حق امتیازی با عمر مفید برآوردی 5 سال و عمر قانونی 20 سال به قیمت 900 میلیون ریال.

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
1/1	سرفقلی موجودی نقد ثبت خرید شرکت کوچک و ثبت سرقفلی	1,500,000,000	1,500,000,000
5/1	حق امتیاز موجودی نقد ثبت خرید حق امتیاز با عمر مفید برآوردی 5 سال	900,000,000	900,000,000
12/29	هزینه استهلاک سرفقلی $1,500,000,000 \div 20 = 75,000,000$ هزینه استهلاک	75,000,000	

75,000,000		سرقفلی ثبت سرقفلی انقضا یافته	
180,000,000	180,000,000	هزینه استهلاک حق امتیاز $900,000,000 \div 5 = 180,000,000$ هزینه استهلاک حق امتیاز ثبت حق امتیاز انقضا یافته	12/29

ت 6-7 (تمایز میان دارایی نامشهود و انقضاء دارایی نامشهود) شرکت هر زمان مبادلات زیر را در سال 1390 در ارتباط با دارایی های نامشهود صورت داده است.

مطلوب است: انجام ثبت دارایی های نامشهود تمام هزینه به صورت نقدی پرداخت شده است. ثبت های تعدیلی را در 12/29 انجام دهید)

1/2 خرید حق امتیاز (عمر مفید 7 سال) 560,000

4/1 خرید سرقفلی (عمر مفید 20 سال) 360,000

7/1 فرانشیز 10 ساله (تاریخ انقضاء 1398/7/1) 440,000

9/1 هزینه تحقیق و توسعه 185,000

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
1/2	حق امتیاز	560,000	
	موجودی نقد ثبت خرید حق امتیاز با عمر مفید برآوردی 7 سال		560,000
4/1	سرقفلی	360,000	
	موجودی نقد ثبت خرید سرقفلی		360,000
7/1	فرانشیز	440,000	
	موجودی نقد ثبت خرید فرانشیز 10 ساله با عمر مفید برآوردی 8 ساله		440,000
9/1	هزینه تحقیق و توسعه	185,000	
	موجودی نقد ثبت پرداخت بابت هزینه های تحقیق و توسعه		185,000
12/29	هزینه استهلاک حق امتیاز $560,000 \div 7 = 80,000$		

80,000	80,000	هزینه استهلاک حق امتیاز ثبت حق امتیاز انقضا یافته	
13,500	13,500	هزینه استهلاک سالانه سرقفلی $360,000 \div 20 = 18,000$ هزینه استهلاک شش ماهه $18,000 \times \frac{9}{12} = 13,500$ هزینه استهلاک سرففلی ثبت سرقفلی انقضا یافته	12/29
27,500	27,500	هزینه استهلاک سالانه فرانشیز $440,000 \div 8 = 55,000$ هزینه استهلاک شش ماهه $55,000 \times \frac{6}{12} = 27,500$ هزینه استهلاک فرانشیز فرانشیز ثبت فرانشیز انقضا یافته	12/29

مسائل

م-1-6 (ثبت مبادلات مربوط به تحصیل وانقضاء دارایی های نامشهود)

بخش دارایی های نامشهود شرکت رادان در 1390/12/29 به شرح زیر می باشد:

حق امتیاز (70,000 ریال بهای تمام شده منهای 7,000 ریال انقضاء) 63,000 ریال

فرانشیز (48,000 ریال بهای تمام شده منهای 19,200 ریال انقضاء) 28,800 ریال

جمع کل 91,800 ریال

حق امتیاز در 1390/1/1 تحصیل شده و عمر مفید آن 10 سال می باشد (فرانشیز در 1387/1/1 تحصیل شده و عمر مفید آن نیز 10 سال می باشد)

مبادلات نقدی زیردر طی سال 1391 رخ داده است:

1/2: پرداخت 45,000 ریال هزینه قانونی جهت دفاع از حق امتیاز در مقابل دعاوی قانونی.

فروردین تاشهریور: تولید محصولی جدید با تحمل 140,000 ریال هزینه تحقیق و توسعه حق امتیاز این محصول جدید به نام شرکت ثبت شده و عمر مفید این حق امتیاز، معادل عمر قانونی آن است.

9/1: پرداخت 50,000 ریال جهت تبلیغ تجاری محصولات شرکت

10/1: تحصیل یک فرانسیز به قیمت 10,000 ریال عمر مفید فرانسیز 50 سال است

مطلوب است:

الف) ثبت مبادلات فوق

ب) ثبت هزینه انقضاء سال 1391

ج) تهیه بخش داراییهای نامشهود در ترازنامه 1391/12/29

م 6-1

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار
1/2	هزینه دعاوی حقوقی موجودی نقد	45,000	45,000
ثبت هزینه دعاوی قانونی برای دفاع از حق امتیاز و تمام هزینه های قانونی که مالک در دفاع از دارایی های نامشهود متحمل می شود باید در همان دوره وقوع به عنوان هزینه عملیاتی ثبت شوند) و تنها در صورت محرز شدن موفقیت دعاوی در حفظ دارایی های ثابت نامشهود به عنوان دارایی ثابت نامشهود ثبت می شود.			
6/31	حق امتیاز موجودی نقد ثبت هزینه های توسعه منجر به ثبت امتیاز اختراع	140,000	360,000
9/1	هزینه تبلیغات موجودی نقد ثبت پرداخت بابت هزینه های تبلیغات تجاری	50,000	50,000
10/1	فرانسیز موجودی نقد ثبت خرید فرانسیز 50 ساله	100,000	100,000

		(ب)	
10,500	10,500	<p>هزینه استهلاك حق امتياز قبلي $63,000 \div 9 = 7,000$</p> <p>عمر مفيد باقى مانده $10 - 1 = 9$</p> <p>استهلاك سالانه حق امتياز جديد $140,000 \div 20 = 7,000$</p> <p>هزینه استهلاك شش ماهه $7,000 \times \frac{6}{12} = 3,500$</p> <p>هزینه استهلاك</p> <p>حق امتياز</p> <p>ثبت حق امتياز انقضاء يافته</p>	12/29
6,050	6,050	<p>هزینه استهلاك سالانه فرانشيز موجود $28,800 \div 6 = 4,800$</p> <p>عمر مفيد باقى مانده $10 - 4 = 6$</p> <p>هزینه استهلاك سالانه فرانشيز جديد $100,000 \div 20 = 5,000$</p> <p>هزینه استهلاك سه ماهه $5,000 \times \frac{3}{12} = 1,250$</p> <p>هزینه استهلاك $4,800 + 1,250 = 6,050$</p> <p>فرانشيز</p> <p>ثبت فرانشيز انقضاء يافته</p> <p>حداكثر عمر مفيد برای دارايیهای ثابت نامشهود طبق استانداردهای حسابداری 20 سال می باشد</p>	12/29

فرانشيز		حق امتياز	
6,050	28,800	10,500	63,000
	100,000		140,000
6,050	128,800	10,500	203,000
	122,750		192,500

(ج) ترازنامه آخر سال 91/12/29

		دارایی های غیر جاری
		دارایی های ثابت مشهود
		جمع دارایی های ثابت مشهود
		دارایی های ثابت نامشهود:
	192,500	حق امتياز
	122,750	فرانشيز
315,250		جمع دارایی های نامشهود

جمع کل دارایی های ثابت

م 2-6 (اصلاح اشتباهات در ثبت انقضاء دارایی های نامشهود) به دلیل تغییرات در واحد حسابداری برخی از مبادلات سال 1390 دارایی های نامشهود شرکت توران به صورت نادرستی ثبت شده اند:

1- شرکت فرآیند تولید محصولی جدیدی را آغاز نموده است و از این بابت متحمل 136,000 ریال هزینه تحقیق و توسعه شده است. شرکت حق امتیازی را به قیمت 60,000 ریال خریداری نموده است. در فروردین سال گذشته، 196,000 ریال را از بابت بهای تمام شده خرید یک حق امتیاز، سرمایه ای نمود) هزینه انقضاء حق امتیاز بر اساس 20 سال عمر مفید 9,800 ریال ثبت شده است.

2- در ابتدای مرداد 1390 شرکت توران، شرکت کوچکی را خریداری کرد و در نتیجه، 92,000 ریال سرقفلی شناسایی نمود) شرکت، انقضاء سرقفلی در شش ماهه دوم 1390 را بر اساس 50 سالی عمر مفید ثبت نمود (انقضاء 920 ریال) سرقفلی دارای عمر مفید 20 سال است.

مطلوب است: انجام تمام ثبت های لازم جهت اصلاح تمام اشتباهات سال 1390 فرض کنید که دفاتر هنوز بسته نشده اند)

حق امتیاز	
9,800	استهلاك حق امتیاز قبل از اصلاح
136,000	ثبت اصلاحی
145,800	
196,000	مانده قبل از اصلاح
6,800	تعدیل هزینه استهلاك
202,800	
57,000	مانده اصلاح شده
سرففلی	
920	استهلاك حق امتیاز قبل از اصلاح
1,380	تعدیل هزینه استهلاك
2,300	
92,000	مانده قبل از اصلاح
89,700	مانده اصلاح شده

ثبتهای اصلاحی

136,000	136,000	1	هزینه تحقیق و توسعه حق امتیاز ثبت اصلاحی حق امتیاز
6,800	6,800		هزینه استهلاك حق امتیاز واقعی $60,000 \div 20 = 3,000$ هزینه استهلاك حق امتیاز مازاد $9,800 - 3,000 = 6,800$ حق امتیاز هزینه انقضاء/ استهلاك حق امتیاز ثبت تعدیل هزینه استهلاك حق امتیاز انقضاء یافته

1,380	1,380	<p>2</p> <p>استهلاك واقعی سالانه $92,000 \div 20 = 4,600$</p> <p>استهلاك واقعی سال جاری $4,600 \times \frac{6}{12} = 2,300$</p> <p>تعدیل استهلاك سرقفلی $2,300 - 920 = 1,380$</p> <p>هزینه استهلاك سرقفلی</p> <p>سرقفلی</p> <p>ثبت تعدیل سرقفلی انقضا یافته</p>
-------	-------	--

محمدزاده